

СВОБОДА

Видає Український Народний Союз

Пам'ятаймо
про
Україну!

Рік 131, ЧИСЛО 15, П'ЯТНИЦЯ, 12 КВІТНЯ 2024 РОКУ

1893

Vol. 131, No. 15, FRIDAY, APRIL 12, 2024

\$2.00

ХРОНІКА ВІЙНИ

Точні влучання по важливих цілях

• Безпілотники Головного управління розвідки Міноборони атакували Борисоглібський навчальний авіаційний центр у Воронежській області Росії уночі 9 квітня. За даними розвідки, було уражено виробничий цех.

• Правоохоронці розслідують 27 кримінальних справ за фактами страти росіянами 54 українських військовополонених з початку широкомасштабного вторгнення РФ в Україну.

• Рада національної безпеки й оборони України ухвалила рішення про примусове вилучення акцій приватного акціонерного товариства „Завод з виробництва ядерного палива“. Відповідний документ підписав президент України. Акції належали акціонерному товариству „ТВЕЛ“ (Російська Федерація), бенефіціаром якого опосередковано є державна корпорація РФ з атомної енергії „Росатом“. Протягом місяця уряд має забезпечити примусове вилучення зазначеного майна.

• Міжнародне агентство з атомної енергії (МАГАТЕ) 9 квітня повідомило про атаку безпілотників на навчальний центр окупованої росіянами Запорізької атомної станції, який розміщений на її майданчику. В ГУР України зазначили, що російські окупаційні війська 9 квітня вчоргове зімітували удар по Запорізькій атомній електростанції (ЗАЕС) за допомогою дронів, Україна не вчиняє жодних військових дій чи провокацій щодо станції. Глава дипломатії ЄС Жозеп Боррель після дронової атаки на ЗАЕС заявив, що Росія повинна залишити ЗАЕС.

• Наближені до кібердепартаменту Служби безпеки України хакери знищили ІТ-інфраструктуру компанії „Москоллектор“. Наразі вона не може реагувати на аварії та надзвичайні події. Компанія відповідає за використання підземних водопровідних труб, кабелів зв'язку, силових кабелів та тепломереж російської столиці.

• Командувача оперативного командування „Південь“ генерал-майора Андрія Ковальчука та командувача оперативного командування „Захід“ генерал-майора Сергія Литвинова звільнили з посад. Командувачем ОК „Південь“ призначено полковника Генадія Шаповалова – колишнього комбрига 59-ої бригади. ОК „Захід“ очолить бригадний генерал Володимир Шведюк.

• Російський ракетний корабель „Серпухов“ вийшов із ладу після пожежі 7 квітня і відновлювати його буде важко.

• США 4 квітня передали українським військовим зброю та набої, які конфіскували в межах позову проти сил Корпусу вартівих ісламської революції. Україна отримала понад 5,000 автоматів АК-47, кулеметів, снайперських гвинтівок, гранатометів РПГ-7 та понад півмільйона набоїв калібру 7.62 мм. Цієї кіль-

(Закінчення на стор. 18)

Зведення оборонних споруд

Президент України Володимир Зеленський під час огляду фортифікаційних споруд. (Фото: Офіційне інтернет-представництво Президента України)

На деяких напрямках фронту будівництво фортифікаційних споруд виконано на 92-98 відс. Президент України Володимир Зеленський зазначив, що три лінії оборони зводять навіть там, де немає бойових дій. Незалежно від напрямку фортифікаційні споруди будують за однаковими стандартами. Зокрема, і на Чернігівщині, де Президент України поспілкувався з українськими журналістами. Він підкреслив: цей напрямок не лише героїчний, а й стратегічний. „Те, що ми будуємо рубежі, не секрет. Це повинні знати і росіяни, і білоруси

або росіяни на території Білорусі. Так, тут є рубежі. Так, тут будуть три потужні лінії оборони. Тут є військо. Є і „зуби дракона“, і протитанкові рови – і секретів немає. Завдяки сучасній техніці в них і так все це є, але тим не менш приховувати це не потрібно, тому що вони мають знати, що буде опір“, – наголосив В. Зеленський.

Усі роботи зі зведення оборонних рубежів на найбільш небезпечних ділянках кордону мають

(Закінчення на стор. 18)

Президент зустрівся з делегацією Конгресу США

ЧЕРНІГІВ. – Під час робочої поїздки на Чернігівщину Президент України Володимир Зеленський 6 квітня зустрівся з двопартійною та двопалатною делегацією Конгресу США. До її складу ввійшли сенаторка від Республіканської партії Джонні Ернст, члени Палати представників від Демократичної партії Вайлі Нікел, Том Свотзі, Майкл Квіглі та від Республіканської партії Ешлі Гінсон і Чак Едвардс, які перебували в Україні з візитом.

Глава держави подякував Президенту США Джоозу Байдену, його адміністрації, обом палатам і партіям Конгресу США за стійку підтримку України під час російського вторгнення.

Президент наголосив: для України критично важливо, щоб Конгрес США якомога швидше ухвалив рішення щодо виділення пакету підтримки. Він докладно поінформував делегацію про ситуацію на передовій, першочергові потреби сил оборони України, а також про масштаби незаконної депортації українських дітей до Росії.

Президент відзначив роль Конгресу США у формуванні правової рамки щодо використання заморожених російських активів для потреб

Президент України Володимир Зеленський під час зустрічі з делегацією Конгресу США. (Фото: Офіційне інтернет-представництво Президента України)

України. Також він додав, що вкрай важливою є підтримка партнерів щодо виробництва зброї та боєприпасів в Україні.

Офіційне інтернет-представництво
Президента України

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

■ Кари за порушення мобілізації

КИЇВ. – Комітет Верховної Ради з питань правоохоронної діяльності під час розгляду законопроекту щодо посилення відповідальності за військові правопорушення виключив кримінальну відповідальність і визначив розміри штрафів для громадян і посадових та юридичних осіб. Зокрема, комітет запропонував виключити із проекту закону всі зміни до Кримінального кодексу, тобто тюремних строків за ухилення від призову на військову службу під час мобілізації не буде. Згідно з комітетськими пропозиціями, за порушення правил військового обліку в мирний час передбачатиметься штраф від 3,400 до 5,100 грн, повторно або в особливий період – від 17,000 до 22,500 грн. Водночас за порушення законодавства про оборону та мобілізацію в мирний час плянується встановити штрафи від 5,100 до 8,500 гривень для громадян, 17,000-34,000 грн – для посадових та юридичних осіб. Під час воєнного стану штрафи складатимуть від 17,000 до 22,500 грн – для громадян, від 34,000 до 59,500 грн – для посадових та юридичних осіб. Законопроект розглянуть у залі парламенту найближчим часом. У початковій версії законопроекту за ухилення від призову на військову службу під час мобілізації, у тому числі відмову від проходження медичного огляду, передбачалася кримінальна відповідальність у вигляді позбавлення волі на строк від 3 до 5 років. Також плянувалося встановити значно вищі штрафи. *(Українська правда)*

■ Масовані атаки по Харкову

ХАРКІВ. – Росія продовжує тероризувати мирне населення Харкова, обстрілюючи місто майже кожного дня. Для РФ стратегією є повністю зруйнувати Харків та підкорити його собі. Очільник Харківської ОВА Олег Синегубов заявив, що Росія обирає мішенню ті місця, де живуть люди, таким чином країна-агресор намагається залякати цивільних жителів. Від лютого цього року мирні жителі щодня страждають від ракетних ударів та атак БПЛА, основними цілями яких є об'єкти енергетичної інфраструктури та житлові будинки. Харків знаходиться за 40 кілометрів від кордону РФ, тому його захоплення дозволило б російським загарбникам оточити ЗСУ на Донбасі. *(УНІАН)*

■ Фотовиставка "Defining Futures"

КИЇВ. – На Софійській площі відкрили фотовиставку "Defining Futures: люди, команди і технології для мінної безпеки України", яка демонструє вплив вибухонебезпечних предметів на життя в Україні. Про це повідомляє Державна служба з надзвичайних ситуацій (ДСНС). Це спільний проєкт ДСНС, UNDP в Україні, благодійної організації Legasy of War Foundation, тафотграфів та уповноваженого ООН із прав людей з інвалідністю Джайлза Дьюлі. *(Укрінформ)*

■ Викрито схеми ухилення від мобілізації

КИЇВ. – Служба безпеки і Національна поліція заблокували ще чотири „схеми ухилення від мобілізації” та нелегального виїзду за кордон чоловіків призовного віку в чотирьох регіонах України. На Тернопільщині мобілізований до лав ЗСУ депутат місцевої сільради підробляв листи для ввезення гуманітарних вантажів. На підставі підроблених листів потенційних призovníків вносили до системи „Шлях”. Згодом вони безперешкодно виїжджали за межі держави”. В Одеській області затримано голову районної військово-лікарської комісії, який, на думку слідчих, продавав фіктивні документи про непридатність до служби за станом здоров'я. На Прикарпатті правоохоронці затримали людей, які переправляли чоловіків до сусідньої країни вплавав через річку Тиса або лісовими стежками в обхід пунктів пропуску. У Черкаській області СБУ затримала засновника місцевого благодійного фонду, якого підозрюють у сприянні виїзду за кордон військовозобов'язаних під виглядом волонтерів. *(Радіо Свобода)*

Президент говорив з амбасадорами

КИЇВ. – Президент Володимир Зеленський обговорив підтримку України з амбасадорами платформи збору коштів United24, зокрема із Френсісом Фукуямом, Скоттом Келлі, Річардом Бренсоном, Мішею Коллінзом, Марком Геміллом, Лієвом Шрайбером, Кетрін Винник та Іванною Сахно, Тімоті Снайдером, Бредом Пейслі, а також Вейном Сермоном, Беном МакКі та Маком Рейнольдсом з гурту Imagine Dragons. Співрозмовники обговорили підтримку України у світі й те, що можна зробити, щоб фокус уваги залишався на допомозі в захисті від російського терору.

„Дякую за політику підтримки й ваші голоси, які чують у всьому світі. Це дуже важливо. Окрема подяка за те, що продовжуєте працювати над поверненням уваги США до боротьби українського народу за свободу та незалежність”, – наголосив Зеленський й запросив амбасадорів платформи збору коштів United24 на саміт до річниці засну-

вання платформи, який відбудеться в Києві. На саміті Україна прагне зібрати всіх амбасадорів і ключових партнерів. Платформа збору коштів United24 запрацювала 5 травня 2022 року за ініціативою Зеленського. Серед 24 амбасадорів проєкту – актори, режисери, підприємці, музиканти, науковці, спортсменів та навіть астронавт. Завдяки їхній підтримці та зусиллям донорів зі 110 країн світу за цей час на підтримку України зібрано понад 625 млн дол. Ці кошти спрямували на закупівлю безпілотників різних типів, морських дронів, систем протидії дронам, обладнання для розмінування, інкубаторів для передчасно народжених дітей, автомобілів швидкої допомоги, а також на відбудову 26 мостів, багатоквартирних будинків, шкіл та облаштування укриттів для дітей. Від початку роботи платформи United24 збрали майже 1.8 млрд грн на потреби медицини.

Укрінформ

Економічна платформа „Зроблено в Україні”

ЧЕРНІГІВ. – Під час робочої поїздки до Чернігівської області Президент України Володимир Зеленський 5 квітня узяв участь у презентації економічної платформи „Зроблено в Україні”, зустрівся з представниками бізнесу та ознайомився з продукцією місцевих підприємств. „Окремо хотів би вам подякувати за те, що ви ведете свій бізнес, створюєте робочі місця. Зберегти сьогодні робочі місця – це вже відвага. А якщо вдається примножувати – це справді великий успіх для всієї країни. Тому що тоді люди мають роботу й не їдуть в інші міста, села та в інші держави”, – сказав він.

Як зазначив Володимир Зеленський, платформа „Зроблено в

(Закінчення на стор. 11)

Володимир Зеленський ознайомився з продукцією місцевих підприємств. (Фото: Офіційне інтернет-представництво Президента України)

ЗСУ потрібні різні фахівці

КИЇВ. – Командувач Сухопутних військ України генерал-лейтенант Олександр Павлюк заявив, що в Силах оборони не будуть миритись із порушенням прав цивільних громадян, але й порушувати права військових не дозволять. За його словами, поки Збройні сили України героїчно воюють і стримують загарбників по всій лінії фронту, Росія намагається розхитати тили: посіяти ворожнечу, паніку, недовіру до армії. Ворог витрачає на це

шалені ресурси. Сили оборони знають і розуміють задуми ворога. Є талановиті і досвідчені командири. Але бракує людей! Техніка сама не їде, зброя сама не стріляє, дрон сам не полетить. Підрозділи мають оновлюватись. Російські пропагандисти змусили багатьох повірити в те, що мобілізація – це не захист своєї держави від агресора, а неспра-

(Закінчення на стор. 19)

Узялися за Кириленка

КИЇВ. – Національне агентство з питань запобігання корупції (НАЗК) розпочало дослідження способу життя голови Антимонопольного комітету України Павла Кириленка. Підставою для такої перевірки стало розслідування проєкту „Схеми” (Радіо Свобода), у якому журналісти виявили, що родина посадовця у період 2020-2023 років придбала нерухоме майно і автівки загальною ринковою вартістю понад 70 млн грн. При цьому частину майна, яким користується сам посадовець та його родина, він не вказав в декларації.

Перевірку майнового стану Кириленка проводить Управління проведення моніторингу способу життя та контролю НАЗК. Кириленко не вказав у декларації за 2022 рік майно, яким користується він і його родина. Йдеться про чотирикімнатну квартиру в Києві площею майже 200 квадратних метрів вартістю 6.2 млн грн, де посадовець меш-

кає з сім'єю, а також автомобіль BMW X3, на якому пересувається дружина Кириленка. Крім апартаментів та автомобіля, це великий маєток та дві земельні ділянки під Києвом, 200 квадратних метрів офісної нерухомості в столиці, ще один автомобіль, дві квартири з паркомісцями в елітних житлових комплексах Києва та четверо апартаментів з паркомісцями в Ужгороді, оформлені на батьків та бабусю дружини.

Майно оформлене на родичів дружини Кириленка, яке вони придбали у період, коли він очолював Донецьку обласну адміністрацію та до його переведення у Київ на посаду голови АМКУ у 2023 році. При цьому, ніхто з родичів не має бізнесу, а офіційних доходів родини не вистачило б, щоб придбати все це коштовне майно, йдеться в розслідуванні.

Радіо Свобода

ТОЧКА ЗОРУ

Без взаєморозуміння немає майбутнього

Станіслав Стемпень

Війна в Україні триває вже два роки і кінця її не бачу. Так діється, тому що президент Росії Володимир Путін хоче не тільки перемогти Україну у військовому сенсі, а й зруйнувати її економічно і морально. Це має бути свого роду кара для України за те, що вона йому посміла протистояти.

Можливо, це теж має бути попередженням для інших народів, особливо балтійських країн, що Москва як традиційна імперія має право карати. Протистояти їй заборонено. „Свята Росія“ має „Богом дану“ цивілізаційну місію введення в Центральній Європі „руського міра“, бо для цього постала і це сенс її існування.

Чи російський народ, а точніше „піддані Путіна“, в це вірять? На жаль, видається що так, бо опозиції в Росії (країна має майже 150 мільйонів людей) у публічному просторі не чути. Кожен, хто має іншу

думку, як, наприклад, Олексій Навальний, а до нього десятки інших опозиціонерів, убитий.

Це відбувається не тільки тому, що в тотальній країні проголошення інших поглядів, ніж їхній має лідер, майже „святотатство“, що заслуговує суворого покарання. В Росії ніколи не було демократії. Отже, немає жодного громадського місця для виявлення різних поглядів, є лише колективна підданість, тобто абсолютна підтримка влади.

Так було за царя, так було за СРСР і так є зараз при Путіні. Період з 1991 по 1999 рік, тобто правління президента Російської федерації Бориса Єльцина, це період „другого великого заколоту“. Саме це мав на увазі Володимир Путін, коли у 2005 році після початку гібридної агресії проти України в щорічному зверненні про стан держави констатував, що „найбільшою геополітичною катастрофою XX ст. був занепад СРСР“.

(Закінчення на стор. 15)

Суперечки довкола Михайла Булгакова

Олена Барсукова,
„Українська правда. Життя“

Михайло Булгаков – це російський письменник, який народився у Києві у 1891 році та написав низку творів, відомих у пострадянському просторі: „Майстер і Маргарита“, „Біла гвардія“, „Собаче серце“, „Записки юного лікаря“, „Іван Васильович“.

Національна спілка письменників України виступила проти Музею Булгакова у Києві і запропонувала натомість створити музей українського композитора Олександра Кошиця.

Однак ідею закрити музей не підтримали у Міністерстві культури. Ця подія спричинила дискусію і в соцмережах, і серед культурних діячів. Хтось вважає Булгакова великим мистцем, генієм, антирадянським чи навіть українським письменником. Інші кажуть, що він захоплювався російськими імперськими ідеями і негативно ставився до незалежності України та національно-визвольних змагань.

„Українська правда. Життя“ поспілкувалася з експертами про політичні погляди Булгакова, значення його творчості для України і світу, а також щодо музею у Києві. Розібратися в цій темі допомогли літературознавець, літературний критик, письменник і директор видавництва „Смолоскип“ Ростислав Семків; учасник проєкту „Лікбез. Історичний фронт“ Генадій Єфіменко; історик, архівістка Ганна Путова; письменниця Віра Агеєва.

Київський музей Булгакова

Хто такий Булгаков?

Михайло Булгаков жив у Києві до 1921 року, а потім переїхав до Москви. Він вів лікарську практику, перш ніж присвятити життя письменництву. Більшість його творів не друкували за життя через критику радянського режиму, однак п'єса „Дні Турбіних“ за мотивами роману „Біла гвардія“ йшла у Московському художньому академічному театрі до червня 1941 року.

Нині про Булгакова у Києві нагадує літературно-меморіальний музей, де з 1906 по 1919 роки проживала сім'я Булгакова – за цією ж адресою він „поселив“ головних героїв роману „Біла гвардія“ Турбіних. У 1960-их Булгакова почали друкувати у

(Закінчення на стор. 14)

Яким був радянський лад?

(Продовження з попереднього числа)

Станіслав Кульчицький, історик

Ця загадкова „радянська влада“

Коли я зрозумів, що українська трагедія початку 1930-их роках була голодуванням в апокаліптичних масштабах, то задумався над природою влади, в лоні (чи в лабетах?) якої був народжений і вихований. Своєрідним підсумком світоглядної революції стала велика стаття „Чи потрібна нам радянська влада?“ підготовлена для газети „Сільські вісті“, яка виходила 2.5-мільйонним накладом і не раз друкувала мої матеріали про Голодомор.

Друкуючи цю статтю 7 червня 1991 р. без купюр, головний редактор Іван Сподаренко не

наважився зберегти заголовок і дав статті нейтральну назву: „Яка влада нам потрібна?“

Справді, радянська влада була дволикою: неймовірно жорстокою і по-батьківському турботливою, патерналістською. Вражаючий приклад дволикої продемонструвала сталінська конституція 1936 р. – найбільш демократична з усіх відомих у світі конституцій.

У безпосередньому зв'язку з нею спалахнув терор 1937–1938 рр., який перевершив за масштабами здійснювані прилюдно попередні репресії режиму (не будемо тут говорити про влаштовані у замаскованій формі голодомори в Україні, на Кубані, в Республіці німців Поволжя і Казахстані).

Напередодні Другої світової війни очільники Кремля оголосили соціалізм побудованим і поста-

(Продовження на стор. 12)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

■ На кордоні з Польщею

КИЇВ. – Станом на ранок 8 квітня заблокованими на українсько-польському кордоні залишаються пункти пропуску „Ягодин“, „Рава-Руська“ та „Угринів“. В черзі на них перебувають близько 500 вантажівок, розповів речник Державної прикордонної служби Андрій Демченко. За його словами, польські фермери не пропускають вантажівок, які слідують з України в Польщу по напрямках „Ягодин“ та „Рава-Руська“, хоча там починали пропускати порожні вантажівки з України. В бік України найменше пропускається через „Ягодин“, хоча це найбільший інфраструктурний напрямок, який може задовольнити потребу в перетині кордону великої кількості транспортних засобів. Є черги й на раніше розблокованих напрямках: „Краківець“, де в черзі близько 900 фур, та „Шегині“ – близько 800 вантажівок. (Радіо Свобода)

■ Видавав фальшиві довідки

ЖИТОМИР. – Голова обласної військово-лікарської комісії за гроші сприяв оформленню інвалідності та непридатності до військової служби. Він та двоє його цивільних „помічників“ віком 55 та 65 років підшукували серед пацієнтів-військових, направлених для проходження комісії, зацікавлених в отриманні статусу непридатності до служби або ж групи інвалідності. Сприяли та надавали фальсифіковані довідки лікарі низки клінік в Житомирській, Вінницькій областях та Києві. Посередники обіцяли „вирішити“ такі питання за винагороду від 3 до 5 тис. дол. Правоохоронці затримали військового медика разом зі спілниками під час отримання хабаря, провели дев'ять обшуків в службових кабінетах, за місцями проживання та в автомобілях і виявили та вилучили майже 20 тис. дол. і 40 тис. грн, банківські картки, медичну документацію, чорнові записи, мобільні телефони, флеш-накопичувачі, тверді диски, автівки. (Укрінформ)

■ На захист цивільних в полоні

КИЇВ. – На Майдані Незалежності відбулося віче рідних цивільних, яких Росія незаконно утримує в полоні. Про це повідомив уповноважений Верховної Ради з прав людини Дмитро Лубінець. Він зауважив, що Росія незаконно утримує цивільних українських громадян, тим самим порушуючи норми міжнародного права. Таке утримання людей є маніпулятивним засобом впливу на політичній арені задля досягнення РФ власних терористичних цілей. (Укрінформ)

■ У Чорному морі гинуть дельфіни

КИЇВ. – У Чорному морі за березень 2024 року загинуло 130 чорноморських дельфінів. Їхні тіла виявили біля берегів Краснодарського краю. Також за цей період кілька десятків тіл дельфінів знайшли на різних берегах тимчасово окупованого Криму та в бухтах Севастополя. Про це повідомив директор науково-дослідного відділу Національного природоохоронного парку „Тузлівські лимани“, доктор біологічних наук Іван Русев. У березні 2024 року вже загинуло багато дельфінів у бухтах Севастополя, і їх викидало на різні береги окупованого Криму. Декілька тіл дельфінів також знайшли на берегах Болгарії. Еколог зауважив, що така жахлива ситуація з дельфінами тільки за березень воєнного року є підтвердженням того факту, що активність ворожих сонарів субмарин і надводних човнів як біля Криму, так і біля Новоросійська, Сочі – є головним фактором продовження загибелі рідкісних чорноморських китоподібних. До початку війни викиди дельфінів на берег у березні були дуже рідкісним явищем. А зараз, під час війни і впливу військового фактору російських загарбників, за оцінками спеціалістів, реальна кількість загиблих у 2024 році становить уже декілька тисяч тварин, з урахуванням того факту, що море викидає тільки 5 відс. загиблих тіл. Через війну у Чорному морі загинуло близько 50 тисяч дельфінів. (Укрінформ)

АМЕРИКА | СВІТ

■ Сенатор розкритикував секретаря оборони

ВАШІНГТОН. – Секретар оборони США Ллойд Остін заявив, що нещодавні атаки України на російські нафтопереробні заводи (НПЗ) можуть вплинути на світові енергетичні ринки, і закликав Україну зосередитися на військових об'єктах, повідомляє видання „Блумберг“. Він це сказав 9 квітня на засіданні Комітету Сенату США з питань збройних сил. Ці коментарі Л. Остіна були розкритиковані сенатором-республіканцем Томом Катонем з Аркансо, який звинуватив адміністрацію в тому, що вона перешкоджає ефективним діям України з політичних міркувань. „Мені здається, що адміністрація Байдена не хоче, аби ціни на газ підвищувалися в рік виборів“, – заявив сенатор. Президент Джо Байден провів більшу частину свого президентства у боротьбі з інфляцією, в тому числі з цінами на бензину для американських споживачів. Представник Головного управління розвідки України зазначив, що Україна веде оборонну війну, однак це не означає військові дії лише на її території. Президент України Володимир Зеленський вважає, що західні партнери повинні підтримувати українські удари по критичних об'єктах інфраструктури на території Росії. Зокрема, йдеться про НПЗ та військові заводи. „Росія, крім сили, нічого не розуміє. Всі засудження щодо незаконно окупованих наших територій, ударів по нашій енергетиці... не призвели до зменшення атак Російської федерації. Ці люди розуміють тільки одне – коли є потужна відповідь“, – сказав президент. Наприкінці березня стало відомо, що внаслідок атак на НПЗ у Росії виробництво бензину скоротилося за річними показниками на 14 відс., а дизельного пального – на 7 відс. За даними розвідки Британії, до 23 березня Росія втратила щонайменше 10 відс. потужностей своєї нафтопереробної галузі через повітряні удари безпілотників. Лондон вважає, що ці удари спричиняють фінансові втрати для Росії, впливаючи на її внутрішній паливний ринок. (Радіо Свобода)

■ Мексика розірвала відносини з Еквадором

КІТО, Еквадор. – Мексика розірвала дипломатичні відносини з Еквадором через те, що 5 квітня еквадорська поліція увірвалася до Посольства Мексики, щоб заарештувати колишнього еквадорського віце-президента Хорхе Гласа, який там перебував від грудня 2023 року. Він попросив політичного притулку в посольстві після того, як його звинуватили в корупції. Це надзвичайне застосування сили проти чужоземного посольства викликало приголомшення й збентеження регіональних дипломатів і провідників. Того вечора Президент Мексики Андрес Лопез Обрадор оголосив про розрив дипломатичних відносин з Еквадором. На другий день Х. Гласа вивезли до тюрми в портовому місті Гваїквіль, за 265 миль на південь від столичного міста Кіто. Уряд звинувачує його в корупції під час відбудови після сильного землетрусу в 2016 році, в якому загинули сотні осіб. Президентське бюро видало заяву, що „Еквадор є суверенною країною, і ми не дозволимо жодному злочинцеві залишитися вільним“. А. Лопез Обрадор відповів, що затримання Х. Гласа є „авторитарним вчинком“ і „грубим порушенням міжнародного права й суверенітету Мексики“. Дипломатичні приміщення вважаються „недо-торканими“ згідно з міжнародним правом і місцева поліція не має права вступу до них без дозволу посла. Організація американських держав (ОАС) 6 квітня оприлюднила заяву, в якій висловлюється „солідарність з тими, які стали жертвами невідповідних дій, які вразили мексиканське посольство в Еквадорі“. Секретар закордонних справ Мексики Алісія Барсена сказала 5 квітня, що Мексика візьме цю справу до Міжнародного суду юстиції в Гаазі. Днем раніше напруга загострилася, коли А. Лопез Обрадор зробив заяви – які Еквадор вважав безпідставними, – про минулорічні вибори. У відповідь, Еквадор вислав мексиканського посла з країни. („Associated Press“)

ПОДІЇ В УКРАЇНІ

Американці надали допомогу

Михайло Михайлинин

ТЕРНОПІЛЬ. – Шість медичних закладів України, серед яких обласна клінічна лікарня отримали від Romulus T Weatherman Foundation із США травматологічні та ортопедичні медичні засоби на суму понад 1.5 млн дол. Вони спеціально розроблені для лікування складних травм, отриманих внаслідок артилерійських обстрілів, вибухів, підривів на мінах, руйнувань будівель. Завдяки допомозі від американських партнерів вдасться запобігти ампутації та зберегти кінцівки тисячам українців, які після операції знову зможуть ходити самостійно. Українські медики щиро вдячні американцям за важливу підтримку, якої потребують поранені воїни, біженці та мешканці в окупації.

Головний лікар обласної клінічної лікарні, д-р Василь Бліхар отримав почесну відзнаку „Людина року“. Тут вперше на Тернопіллі успішно виконали операції з трансплантації серця та нирок, впроваджують новітні технології щодо пересадки суглобів.

Заслужений лікар України В. Бліхар подякував американській компанії „Cargill“ за подарований

Заслужений лікар України Василь Бліхар з нагородою.

лікарні сучасний вартісний апарат ультразвукової діагностики для обстеження серцево-судинної системи. З допомогою обладнання медики зможуть врятувати життя і здоров'я багатьом людям.

Під час війни Тернопіль відвідують волонтери зі США, щоб допомагати українцям в біді. Серед них – американець Ніколас Кепл. Раніше він працював при церкві з дітьми та родинами. Тепер волонтер вчить тернополян англійської мови і вивчає з ними українську, також у благодійному фонді „Карітас“ він допомагає доставляти обіди старшим людям додому. Добродієць із США зустрівся з учасниками проекту „Діти та війна“ і людьми з інвалідністю. Для них грав на гітарі та заспівав пісню українською мовою „Боже, я молюсь за Україну“.

Волонтер Ніколас Кепл зі США в Тернополі.

Семінар про незаконний обіг зброї

Олександр Вівчарик

ЧЕРКАСИ. – З початку повномасштабного вторгнення Росії в Україну на Черкащині з незаконного обігу було вилучено понад 200 одиниць вогнепальної зброї, майже 160 кілограмів вибухових речовин, понад 1,600 гранат, 65 тис. набойів. З огляду на це 4 квітня в редакції газети „Черкаський край“ для журналістів провели навчальний семінар „Протидія ризикам розповсюдження незаконної зброї“. Організувала захід редакція газети у партнерстві з обласною організацією спілки журналістів та Центром безпекових досліджень „СЕНСС“, який є дослідницькою та експертною неурядовою організацією, що спеціалізується на питаннях міжнародної та національної безпеки. Ведучою була головна редакторка „Черкаського краю“, голова обласної організації спілки журналістів Тетяна Калиновська. На її думку, це був не стільки семінар, скільки діалог з правоохоронцями і початок більш глибокої співпраці з ними щодо озвученої теми.

У вітальному слові член керівної ради „СЕНСС“ Сергій Злакоман наголосив, що вони уважно відстежують матеріали журналістів на цю тему. Майор поліції, оперативник Управління карного розшуку Ігор Нестеренко підтвердив, що частина маршрутів із зони ведення бойових дій пролягає саме через Черкаську область, тому чимало зброї осідає тут. „Насамперед правоохоронці виявляють стрілецьку зброю, боєприпаси та гранати“, – пові-

Новий генеральний директор Театру ім. Івана Франка

Євген Нищук

Георгій Лук'янчук

КИЇВ. – Новим генеральним директором та художнім керівником театру ім. Івана Франка став Євген Нищук – відомий актор, в минулому Міністер культури, знедавна – голова Комітету з присудження Національної премії ім.Т. Шевченка. На посаді гендиректора театру він змінив Михайла Захаревича. Звернення до франківців Є. Нищук розпочав із подяки воїнам, які боронять Україну. А також висловив глибоку вдячність М. Захаревичу за відданість театру та багаторічну плідну працю на посадах генерального директора, генерального директора-художнього керівника.

УКРАЇНСТВО У СВІТІ

Небайдужі українці Мальти

Людмила Островська

ВАЛЕТТА, Мальта. – Єдина громадська організація українців Республіки Мальта – „Фундація Української громади Мальти“ (Foundation for the Ukrainian Community of Malta) розпочала реєстраційний процес із початком широкомасштабної навали Росії на Україну і цими днями отримала всі формальні документи та дозволи. Очільниця та співзасновниця організації Алексія Мелконян каже, що бюрократична затримка змусила шукати співпраці зі Світовим конгресом українців, зареєстрованими в Україні та за кордоном волонтерськими організаціями. На острові, який має трохи більше 500 тис. мешканців, є майже 5 тис. українців, найменша частина з яких прибула ще до війни. Друга хвиля – це ті, що приїхали на Мальту після 2014 року, і вони, зазвичай, працюють в галузі інформатики, яка досить розвинена в цій маленькій країні.

З представниками Мальтійської громади ми зустрілися на благодійному ярмарку біля Греко-католицької церкви ікони Богоматері Дамаської, яка є єдиною греко-католицькою церквою на Мальті. Тут українці мають години для служби. Поки волонтери розкладають ярмаркові товари, Алексія розповідає історію церкви, побудованої у 1580 році. Спочатку вона призначалася для вивезеної лицарями з острова Родос ікони Богоматері Дамаської. Повністю була зруйнована німецькою авіабомбою в березні 1942 року. Відновлена в

Людмила Островська (зліва) і Алексія Мелконян.

1951 році використовується для служб також Вірменської апостольської, Української православної та Грецької церков. Парафія стала центром єднання українців острова, а прихожани перетворилися на волонтерів.

А. Мелконян розповіла: „Я приїхала на Мальту з Одеси 20 років тому. Ми на другий день, віднайшовшись у мережах, пошили прапори і вийшли на

(Закінчення на стор. 16)

Концерт українського народного хору

ВАШІНГТОН. – Концерт Національного заслуженого академічного українського народного хору України ім. Григорія Верьовки, який очолює Ігор Курилів, відбувся в столиці США. Концертну програму „Ми – українці“ знаного у світі колективу створили на знак подяки американському народу. Зокрема, композиції бездоганно поєднали музику, вокал і танець. Національний хор, який налічує 158 виконавців, продемонстрував виступи, які прославляють українську культуру. (Укрінформ)

Нагородили українців Португалії

ЛІСБОНА. – Президент Світового конгресу українців Павло Грод під час візиту до Португалії нагородив Спільку українців Португалії та її очільника Павла Садоху за зусилля місцевої української громади у захисті України та за підтримку СКУ.

Також президент СКУ та голова Спільки українців Португалії взяли участь у літургії на підтримку України під проводом Патріярха Лісбони Руї Валеріо та єпископа Української греко-католицької церкви (УГКЦ) Степана Суса. П. Грод подарував Патріярху символічний свічник як уособлення того, що переживають українці та їхніх сподівань.

Укрінформ

Нагородження Спільки українців Португалії (Фото: Pavlo Sadokha)

АМЕРИКА | СВІТ

■ Штучний інтелект на війні

ТЕЛЬ-АВІВ. – Ізраїльський журналіст і режисер Юваль Абрагам 3 квітня оприлюднив інформацію про існування бази даних, утримуваної штучним інтелектом (ШІ). Автор стверджує, що Ізраїль вживав цю базу даних, щоб вибрати бойовиків ХАМАС-у та інші бойові групи у Смузі Газа. За словами автора, ШІ вибирав осіб, яких треба було вбити. Це могло відіграти поважну роль особливо на першій стадії війни, коли Ізраїль безжалісно проводив повітряні удари по цій території. Згідно з Міністерством здоров'я Гази, тут загинуло вже понад 33 тис. палестинців, більшість з них жінки й діти. Назва цього інструменту ШІ є „Лявендер“. Автор покликається на шість неназваних офіцерів ізраїльської розвідки, які брали безпосередню участь з використанням ШІ для цих цілей. У відповідь Ізраїльські оборонні сили (IDF) заявили лондонському щоденнику „Гардіан“, що деякі твердження автора є „безпідставними“, а ШІ використовують для перевірки бази даних для розвідувальних кіл, а не для створення списку „смертників“. („The Washington Post“)

■ Рік тюрми за „мову ненависти“

ГЕНТ, Бельгія. – Бельгійський суд засудив видатного правого активіста Дріеса Ван Лангенгова до одного року ув'язнення за провідництво в організації, яка, за словами судді, „поширювала расистську, ненависницьку, нацистську й негативістську мову“. Рішення суду 12 березня також включало п'ятьох членів його організації, які отримали відкладені вироки. 30-літній Д. Ван Лангенгов твердив, що він не вчинив ніякого злочину. Він також має заплатити кару в сумі 16 тис. євро (17,470 дол.). („Associated Press“)

■ Папа згадав убитого українського вояка

ВАТИКАН. – Перед кінцем своєї загальної аудієнції 3 квітня Папа Франциск згадав убитого українського вояка Олександра. „У моїх руках я тримаю вервицю й Новий Завіт, залишені вояком, який загинув у війні. Цей молодий чоловік називався Олександр, йому було 23 роки“, – сказав Франциск, додавши, що Олександр „загинув у Авдіївці на війні“. Папа сказав, що Олександр підкреслив у книзі Псалмів слова: „3 глибини взиваю Тебе, Господи; Господи, вислухай голосу мого“. („Vatican News“)

■ Патріярх Варфоломій про свято Великодня

СТАМБУЛ. – На важливості спільного святкування Воскресіння Христового християнами східної і західної традицій наголосив Вселенський патріярх Варфоломій після Літургії в церкві св. Теодора громади Вланга. У своїй промові він звернувся з найщирішими побажаннями до всіх християн, які святкували Великдень 31 березня. „Ми благаємо Господа, щоб святкування Великодня наступного року було не просто випадковою подією, а радше початком єдиної дати його святкування як східним, так і західним християнством... Ми налаштовані оптимістично, оскільки є добра воля та бажання з обох сторін. Бо справді, нелогічно окремо святкувати унікальну подію єдиного Воскресіння Єдиного Господа!“ – сказав Патріярх Варфоломій. („Релігійно-Інформаційна Служба України“)

■ США надають Україні допомогу

ВАШІНГТОН. – Державний департамент США надасть Україні термінову військову допомогу на 138 млн дол. Це уможливить Україні закупити критичні запасні частини для ракетних систем „Hawk“. США оголосили це 9 квітня, вказавши, що для України є негайна потреба утримання цих ракетних систем. „Hawk“ є ракетна система середнього засягу типу „земля-повітря“, яка надає повітряну оборону, яку Україна найбільше потребує. Минулого місяця Пентагон надав Україні подібну допомогу на суму 300 млн дол. 9 квітня під час слухань у Конгресі Секретар оборони Ллойд Остін сказав, що „наслідки конфлікту в Україні призведуть до ускладнень також і для нашої національної безпеки“. („Associated Press“)

Війна калічить дітей

Діти України пережили 775 днів насильства, травм, втрат, руйнування та вимушеного переміщення з початку війни в лютому 2022 року. У мільйонів дітей були вкрадені святкування днів народження, шкільні спогади, час з друзями та родиною. Вони втратили домівки, школи та дитячі майданчики. Росія продовжує вбивати українських дітей. Від початку вторгнення станом на 13 березня загинули 535 дітей та понад 1,254 зазнали поранень.

У захоплених районах призначена Росією „влада“ подовжила навчальний рік і за будь-яких умов намагається відновити роботу шкіл. Вчителів „перевчають“ викладати за російськими програмами та російською мовою. Однак чимало школярів на уроки у свої колишні школи не прийшли, вони вчаться дистанційно за українською програмою. Дітям і їхнім батькам доводиться ретельно приховувати ці заняття.

Сценарій русифікації освіти, про який розповіли українські вчителі на деокупованій Харківщині, Росія продовжує готувати й для інших тимчасово окупованих територій. На Харківщині Росія почала зі знищення української символіки. Далі дійшла черга до книжок. А вже після цього педагогів мали змусити вчити дітей, що ті нібито не є українцями. Тих учителів, які не встигли чи не змогли виїхати й відкрито опиралися русифікації, били, арештовували, накинучи мішки на голову, та виселяли з рідних міст. Водночас саме українські педагоги стали найріднішими оборонцями й рятівниками українських прапорів, стендів із цитатами з Конституції, а також книжок. Навіть якщо їм доводилося ризикувати власною безпекою.

У березні 2023 року уповноважена при президентів РФ з прав дитини Марія Львова-Белова заявила, що окупована Донеччина першою з анексованих регіонів доєдналася до державного федерального банку даних про дітей. У Росії такий банк даних був створений ще у 2001 році. Основною функцією цієї системи є зберігання та обробка даних всіх дітей, що лишилися без батьківського піклування, дітей-сиріт, а також облік російських сімей, що бажають взяти дітей на виховання. Доступ до бази даних мають лише окремі спеціалісти, яких напямучає „державна служба у справах сім'ї та дітей“. Цю інформацію, включно з доказами про викрадення українських дітей, а також десятки тисяч анкет, що містяться у базі даних, було відкрито і долучено до кримінальних проваджень Міжнародного кримінального суду.

Рятуючись від війни, в Європу приїхали мільйони українських жінок з дітьми й основним завданням було дати їм відчуття безпеки та можливість адаптуватися у новій країні. Освіта буде важливим фактором, коли родина вирішуватиме, повертатися в Україну чи ні. Усвідомлює це і українська влада. Навчання близько чверті українських школярів за кордоном може сильно змінити демографічну ситуацію України в майбутні роки.

На нову міграційну хвилю Європейський союз відреагував досить швидко. Європейські країни пообіцяли інтегрувати українських дітей у шкільне навчання протягом трьох місяців з моменту їхнього приїзду. Це непросте завдання для системи освіти, яка страждає від браку вчителів, переповнених класів. Багатьом дітям-біженцям потрібна психологічна допомога. А вчителям – підтримка, як вчити іншомовних учнів, як говорити з ними про війну та як полегшити їм долання мовних та культурних бар'єрів.

Адаптуватися до великого напливу біженців довелося насамперед Польщі, яка прийняла понад 2.5 млн українців. Майже у кожній другій школі країни вчаться українські діти. Польщі довелося змінити закон щодо кількості учнів у класах, збільшити фінансування освіти та створити гарячу лінію для батьків. Уряд також спростив правила прийому на роботу вчителів, щоб дозволити українцям, які володіють польською мовою, працювати асистентами вчителів. Німеччина разом із Польщею прийняла найбільшу кількість українських дітей.

Навіть ті діти, які ходять у школу в Польщі вже два-три роки, все одно мають труднощі з мовою. За задумом європейських міністерств освіти здолати цей бар'єр мали інтеграційні класи та асистенти вчителів. Однак ресурсів на них катастрофічно не вистачило. Як показав моніторинг Amnesty International, на початок 2023 року в Польщі лише 15 тис. українських дітей відвідували підготовчі класи. Більшість одразу зараховували у звичайний польський клас, навіть якщо вони взагалі не знали мови. Попри необхідність вчити дітей мови, сама ідея підготовчих класів не витримала перевірки часом. Відокремлення дітей мігрантів спричиняє більше негативних, ніж позитивних наслідків. На іспиті Польща дозволила українцям відповідати на запитання з математики та іноземної мови українською, їм дали більше часу на завдання і можливість користуватися словником на іспиті з польської мови.

Новий міністер освіти України Оксен Лісовий заявив, що Україна прагне повернути дітей, які в результаті повномасштабного вторгнення виїхали за кордон. Однак справа, вочевидь, буде непростю. Через демографічну кризу і старіння європейські країни можуть бути зацікавлені в українських дітях. І першою серед них є Німеччина, яка вже багато років відчуває серйозний дефіцит робочої сили і почала активно заохочувати мігрантів. Україні в такому разі доведеться перемогти у ще одній битві – битві за дітей.

Дитячий фонд ООН (ЮНІСЕФ) наголошує, що діти не повинні жити в атмосфері постійного страху та тривоги. Війна мусить припинитися, щоб кожна дитина мала мирне та щасливе дитинство, на яке заслуговує.

Повномасштабна війна в Україні триває. Мільйони українських дітей за цей час залишилися без домівки. Сховища замінили їм дитячі кімнати, лавки метро ліжечка, а повітряні тривоги – шкільні дзвінки.

„Свобода“ постійно інформує читачів про стан дітей в Україні і за її межами. Маємо надію, що ця інформація заохотить до конкретних дій на поліпшення умов життя і виховання знедолених українських дітей.

ПОСТАТІ

Надія Суровцова – 27 років неволі

Олександр Сушко,
виконавчий директор
Міжнародного фонду „Відродження“

Коли мені було років 10-12, а тоді ще не почалась горбачовська перебудова, однією з заборонених легенд Умані була постать Надії Суровцової, ім'я якої вимовляли лише пошепки: „антирадянська, буржуазна націоналістка“. Вона ще жила тоді сама в одноповерховій хаті, метрів за 500 від будинку мого дитинства.

Дожила майже до 90 років. І хоча вона була реабілітована ще за хрущовської відлиги, її до самої смерти пасли агенти КГБ, а наблизитись до будинку, заглядати у подвір'я було негласно заборонено. У 1980-ті вона вже майже не виходила з хати. За життя я її особисто так і не побачив.

Потім доводилось чути про те, яку роль Суровцова відіграла у формуванні перших уманських дисидентів, майбутніх рухівців та УРПістів.

Меморіальний музей-квартира Надії Суровцової

Надія Суровцова

І ось несподівана зустріч у настільному календарі „Українські жінки XX століття“.

Політична активістка, дипломатка УНР, патріотка і людина світу, феміністка, поліглотка, досталінська марксистка, добандерівська націоналістка, майже 30 років у сталінських таборах, потім – екскурсовод у „Софіївці“, довге життя в Умані, смерть якраз напередодні світанку.

Тепер в її хаті відкрито маленький музей, після Революції Гідності її іменем названо одну з центральних, хоч і маленьких, вулиць міста. Подяка Українському інституту національної пам'яті, який створив привід, випустивши календар „Українські жінки XX століття“.

Захоплююча життєва історія мало-відомої українки. Н. Суровцова народилася 18 березня 1896 році у Києві. Навчалася у Фундуклеївській та Уманській гімназіях, на історико-

(Закінчення на стор. 7)

СВОБОДА

Пам'ятаймо
про
Україну!

Газета заснована у 1893 році

Видає Український Народний Союз

Головний редактор: Андрій Нинка
Редактор: Левко Хмельковський

FOUNDED IN 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

☎ (973) 292-9800
Fax (973) 644-9510

E-mail: svoboda@svoboda-news.com
Website: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to:
Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Передплата: \$90.00 на рік, \$50.00 на півроку.
Для членів УНСоюзу – \$80.00 на рік, \$45.00 на півроку.
Електронна версія (www.svoboda-news.com) – \$40.00.
Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda“.
Periodicals postage paid at Caldwell, NJ 07006 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ“

Адміністрація / Оголошення	Володимир Гончарик ☎ (973) 292-9800 x 3040 • Fax (973) 644-9510 E-mail advertising@ukrweekly.com
Передплата	Володимир Гончарик ☎ (973) 292-9800 x 3040 E-mail subscription@svoboda-news.com

Думки, висловлені в матеріалах, підписаних конкретним автором, не конче віддзеркалюють позицію редакції тижневика „Свобода“ або його видавця.

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Вулицю назвали на честь праведниць

У Старокостянтинові одній з вулиць дали назву Сестер Ченцових. Учительки Галина і Валентина – Праведниці народів світу – під час Другої світової війни рятували від загибелі єврейських дітей. Уже багато років я з власної волі доглядаю в Черкасах могилу Валентини Ченцової – матері редактора „Свободи” Левка Хмельковського.

Ольга Таргоня на інтернет-сторінці Національного музею історії України у Другій світовій війні розповіла про Галину й Валентину Ченцових. Сестри-вчительки в Старокостянтинові винаймали квартиру в єврейській сім'ї Гладштейнів. У липні 1941 року місто окупували нацистські війська. Галину, вчительку німецької мови, взяли на роботу перекладачкою до місцевої управи. Вона була підпільницею і використовувала свою посаду для порятунку євреїв. Потай забиравала з роботи бланки, підробляла документи, передавала своїм єврейським друзям і тим, кого переслідували нацисти.

Навесні 1942 року Галина й Валентина розшукали в гетто Хаю Гладштейн. Господиня будинку розповіла, що нацисти вбили її чоловіка та сина, і благала сестер урятувати доньку Поліну та трирічну кузинку Шейндлу, батьків якої теж було страчено. Наприкінці травня, саме напе-

редодні масштабної акції зі знищення євреїв у місцевому гетто, Галині й Валентині вдалося вивести дівчаток.

Сестра Галина багатьом робила фальшиві документи. Сестри узяли в місцевій школі метрики українських дітей і кількох дітей з гетто відправили в села до друзів-учителів. Двох дівчат залишили у себе. За такі дії нацисти страчували рятувальників.

Поля Гладштейн стала Ніною Карнаух. Ніна спершу була в селі Самчики у лісничого. Впродовж року проживала з Ольги Таргоні в Шепетівці. Всім знайомим жінка казала, що то її племінниця. А маленьку Шейндлу, яка відтоді звалася Любою, сестри Ченцови залишили в себе, пояснивши сусідам, що знайшли покинуту дитину на залізничній станції. Невдовзі Галині вдалося офіційно зареєструвати дівчинку як свою доньку. Після війни Любу забрали родичі.

Ніна через партизанів потрапила до Москви, закінчила ремісничу училище, вийшла за молодого офіцера Бориса Маторина і поїхала з ним в Шихани, де був науковий хемічний центр. У них були діти Олександр і Галя. Опісля Маторини виїхали у Дніпропетровськ. Ніна там померла. Шеля закінчила медичний інститут і працювала в Болграді. За чоловіком вона Ненова.

Валентина Ченцова з сином Левком

Галина раптово померла в 1946 році. Її сестру Валентину звинуватили в антирадянській діяльності й співпраці з нацистами.

В „Українській правді” дослідник Андрій Усач пише: „Галина була перекладачем та допомагала підпіллю. Валентина опублікувала декілька текстів в окупаційній газеті „Нове життя”. У 1944 році Валентина була заарештована НКВД, її обвинуватили у допомозі окупантам. Справа Валентини Ченцової збереглася в архіві КГБ, причому у справі згадується і сам акт рятування сестрами єврейських дівчат. Радянські слідчі

не приділяли цій інформації уваги, бо для них було важливо довести факти зрадницької діяльності Валентини Ченцової. Про газету „Нове життя” варто сказати, що тоді українська національна ідея ожила у поневоленій Україні. На першій сторінці газети були тризуб і заклик „Слава Україні!”. Редагував газету довоєнний знайомий сестер Шуляк, який просив Валентину дати щось до друку, бо вона вже була відомою літераткою. Валентина дала юнацький вірш про Україну. Невідомо, чи він був у газеті, але Шуляк на допиті назвав її слідчому Рябову в числі авторів. Цього було достатньо. Суду не було. Офіцер НКВД викликав жінок з черги в коридорі і кожній оголошував про 10 років.

Ось вірш, за який вона дістала суворий вирок:

О, Україно, рідна країно!
Я же тебе не люблю?
Стільки простору
Що маю зору,
Скільки краси скрізь шумить!
О, Україно, рідна країно!
Я не покину тебе.
Слів не хватає сказати
як кохає тебе моє серце слабе!
О, Україно, рідна країно,
Кращої тебе нема!

У тюрмі НКВД Валентина здійснила спробу самогубства, але вижила. Її засудили на 10 років, покарання відбувала в Сибіру. Сина віддали до спеціального дитячого будинку ім. Сталіна.

Звільнили її в 1954 році. Реабілітована в 1985 році.

У 1994 році Яд Вашем визнав Галину й Валентину Ченцових та Ольгу Коломієць (Таргоню) Праведниками народів світу. А тепер на честь сестер назвали вулицю.

Олександр Костирко,
Черкаси

Могилу Валентини Ченцової в Черкасах

Довідка про відбуття кару

Надія Суровцова...

(Закінчення зі стор. 6)

філологічному факультеті Вищих жіночих курсів Санкт-Петербурзького університету (навчання не завершила через революційні події). У часи Директорії Симона Петлюри стала першою в Європі жінкою-дипломатом, очоливши Інформбюро дипломатичної місії УНР у Парижі.

Протягом 1919-1925 років мешкала у Відні.

Закінчила філософський факультет Віденського університету. Захистила дисертацію „Богдан Хмельницький і ідея української державності”, за що їй було присвоєно ступінь доктора філософії. 19 квітня 1925 повернулася до СРСР.

1927 року заарештована, присуд відбувала в таборах ГУЛагу. Звільнена 1954 року, мешкала в Умані. Решту

життя присвятила громадській та літературній праці, написанню мемуарів. Померла в Умані.

Більшу частину свого архіву Н. Суровцова передала власноруч до відділу рукописів Центральної наукової бібліотеки Академії наук УРСР в 1966 та 1977 роках.

Н. Суровцова підтримувала зв'язки із багатьма письменниками. В її уманському помешканні утворився своєрідний літературний салон,

помітний осередок культурного обміну та генерації прогресивних ідей. За це вона і зазнавала цькування влади навіть на схилі літ.

Доктор філософії, випускниця Віденського університету, вона була делегаткою конгресів Міжнародної жіночої ліги миру і свободи у Відні, Дрездені, Гаазі, Амстердамі, Парижі і Вашингтоні. Понад чверть століття у радянських концтаборах були пізніше...

SELF RELIANCE NEW YORK
Federal Credit Union

САМОПОМІЧ НЬЮ ЙОРК
Федеральна Кредитова Кооператива

73-і Річні Загальні Збори

ЧЕТВЕР, 25-го КВІТНЯ 2024 р.
о 3-ій год. пополудні

Український Народний Дім
140 Друга Авеню, Нью Йорк

*Просимо членів обов'язково зареєструватися,
подзвонивши по тел. (212) 473-7310 (#4144).*

Цього року закінчується каденція наступних членів Дирекції:
Богдана Курчака та Андрія Юзеніва

Пропозиції до Номінаційної Комісії просимо надсилати на адресу:

SELF RELIANCE (NY) F.C.U.
108 Second Avenue
New York, NY 10003
Attn: Nominating Committee

Просимо членів принести із собою членську книжечку.

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Виповнилося 75 років НТШ Канади

Уляна Плавущак Підзамецька,
член Дирекції НТШ Канади

ТОРОНТО. – 75 років тому, 17 жовтня 1949 року, українські науковці, які нещодавно прибули до Канади з повоєнної Європи, заснували Наукове товариство ім. Шевченка (НТШ) в Канаді. Сьогодні НТШ Канади діє в Торонто, Оттаві, Монреалі та Едмонтоні. Серія заходів, організованих з нагоди цього знакового ювілею, розпочалася 3 лютого 2024 року в галерії Канадсько-української мистецької фундації (КУМФ) у Торонто, а також одночасно онлайн-презентаціями „Ювілейна конференція 2024 – з нагоди 150-ліття НТШ в Україні та 75-ліття НТШ в Канаді – сесія 1: „Історія Наукового товариства ім. Шевченка“.

Оргкомітет очолила мгр Уляна Пасічник, члени д-р Дарія Даревич, мгр Уляна Плавущак, Марія Лялька-Винницька, Зенон Вашук та д-р Максим Тарнавський.

Д-р Марта Дичок, голова НТШ Канади, доцент катедри історії та політичних наук університету Вестерн, науковий співробітник Школи глобальних справ Мунка Університету Торонто та ад'юнкт-професор Національного університету „Києво-Могилянська академія“ відкрила сесію. Віртуально з України був присутній д-р Роман Кушнір, голова НТШ України та академік НАН України, який склав привітання.

Вітання надійшли також від голови НТШ США д-р Галини Гринь, а також від НТШ Донецька, члени якого змушені були тимчасово виїхати через війну Росії проти України.

Золоті медалі на честь 150-ліття НТШ в Україні вручили колишній голові НТШ Канади д-р Д. Даревич, Тетяні Джулинській (референт фінансів) і д-р М. Дичок (теперішній голова). Нагороди офіційно отримала Почесний консул Канади в Україні д-р Оксана Винницька-Юсипович під час урочистої академії до 150-річчя НТШ України, а до Канади перевезла член Дирекції НТШ Канади Марія Лялька-Винницька.

Головував на конференції член НТШ Канади д-р Тарас Кознарський, доцент катедри слов'янських мов і літератур та афілійований викладач факультету Центру європейських, російських та євразійських студій Університету Торонто.

Першим виступив д-р Мартін Роде на тему: „Наукове товариство імені Шевченка у Львові та формування (західно) української культури знань, 1892-1939“ (англійською мовою, онлайн). Д-р М. Роде є науковим співробітником Інституту досліджень Східної та Південно-Східної Європи ім. Лейбніца в Регенсбурзі (Німеччина), має нагороджену докторську дисертацію з наукової історії України кінця XIX та початку XX століть та

(Закінчення на стор. 9)

SELF RELIANCE NEW YORK
Federal Credit Union
САМОПОМІЧ НЬЮ ЙОРК
Федеральна Кредитова Кооператива

30 річний незмінний відсоток

6.456% APR*

NYC—KERHONKSON—UNIONDALE—ASTORIA—LINDENHURST

Telephone: (212) 473-7310

Toll Free: (888) SELF-REL

Email: Info@selfrelianceny.org

Website: www.selfrelianceny.org

*APR as of 1/12/2024 listed above. APR based upon a \$350,000 mortgage amount with no application fee and no points. 20% down-payment required; must be 1-4 family owner occupied; no prepayment penalties. Rates may change at any time without prior notice. APR – Annual Percentage Rate is the cost of credit over the term of the loan expressed as an annual rate. The APR shown here is based on the interest rates and certain closing costs and does not take into account other loan specific finance charges you may be required to pay.

SRNYFCU NMLS# 699320

Учасники відзначення 75-ліття НТШ в Канаді

Виповнилося...

(Закінчення зі стор. 8)

декілька досліджень про НТШ.

Другим доповідачем був проф. Франк Сисин на тему: „Золота ера української науки: Наукове товариство імені Шевченка, 1894-1914“ (українською мовою). Проф. Ф. Сисин є директором Центру українських історичних досліджень ім. Петра Яцика при Канадському інституті українських студій, професором катедри історії та класики Альбертського університету та головним редактором Проєкту перекладів творів Грушевського, дійсним членом НТШ Канади.

З третьою доповіддю виступила д-р Ксенія Кебузинська на тему „Повоєнні емігрантські енциклопедичні та краєзнавчі проєкти, 1949-1993“ (українською мовою). Д-р К. Кебузинська є бібліотекарем-славістом в Університеті Торонто, має ступінь доктора філософії з літературознавства в Університеті Брандейса та ступінь магістра інформатики та французьких і жіночих студій. Понад 30 років працює в академічних бібліотеках, архівах та музеях і є куратором виставок. Д-р К. Кебузинська є дійсним членом НТШ Канади.

Д-р Роде говорив про українські студії як окремий український спосіб проведення наукових досліджень. Він описав умови, в яких ця ідея виражалася, обговорювалася та вдосконалювалася – умови, що характеризувалися специфічними культурами знань, які існували раніше. Він пояснив, що коли у 1894 році до Львівського університету на посаду завідувача прийшов історик і філолог Михайло Грушевський, його катедра була на тому, що на той час називалося русиознавством, але він цілеспрямовано викладав історію України. І він робив це, незважаючи на те, що це не вважалося точною наукою. Але парадигма знання Грушевського (дослідження історії України має бути міждисциплінарним) призвела до зіткнення культур знань як усередині, так і поза колом, яким мало стати НТШ. На Грушевського глибоко вплинуло визначення національності його колишнього професора Володимира Антоновича.

Під час Першої світової війни та міжвоєнного періоду різноманітні тенденції спричинили розпад організації на різні групи інтересів. Багато

членів були репресовані, арештовані та вислані до Сибіру. Інших мобілізували до армії Габсбургів. Ще інші переїхали до Відня та інших місць. Деякі взяли за пропагандистську роботу, щоб уникнути військових дій. Більшості вдалося продовжити роботу навколо виправдання української нації. Цей період мобільності членів виходили різними мовами.

У Львові будівлі Товариства часто використовувалися військовими, і як споруди, так і документи, які в них зберігалися, були сильно пошкоджені російською армією. Члени місцевого Товариства брали активну участь у прибиранні та порятунку аж до 1920-их років. Товариство зацікавилось і активно проводило інформаційно-просвітницьку роботу серед населення. Ці обставини проклали шлях для Товариства розбудувати свої дослідження, а також заснувати музей, що, у свою чергу, призвело до нового погляду на Товариство та його роботу, як на загальне благо. Цей новий етап розвитку організації включав нову важливу роль, як виробника навчальних ресурсів для шкіл.

З плином цього періоду з'являлися нові можливості, які фінансувалися політично. Серед них – відзначення та вшанування пам'яті визначних українських діячів, будівництво архіву та створення Музею українського національного-визвольного руху (1914-1921 рр.). Ці заходи допомогли згуртувати організацію, зокрема навколо авторського проєкту узагальнення та стандартизації українських знань в „Енциклопедії українознавства“.

Проф. Сисин розповів про те, якою була золота ера НТШ, коли Україна стала повноправною частиною наукової карти світу. Він зупинився на яскравому листі 1904 року о. Михайла Зубрицького до М. Грушевського. О. Зубрицький – греко-католицький священник, український етнограф, фолклорист, історик, громадський діяч (зокрема місцевого самоврядування ЗУНР), публіцист, з 1904 року дійсний член НТШ; єдиний сільський священник, який досяг цієї посади. Написаний тодішньою автентичною галицькою мовою, лист хвалив наполегливі зусилля Грушевського, незважаючи на всі перешкоди, з якими він стикався. Зубрицький висловив радість і вдячність за обрання дійсним членом Товариства.

Листування ілюструє важливість тогочасного членства: поважний внесок в українську науку, навіть і зокрема, звичайного сільського священника. Зубрицький виявив тонке розуміння ідентичності, стурбованість неспокійними часами для Товариства, усвідомлення напруженості між містом і селом, вимоги та виклики, з якими сам стикався у своїй роботі, зумовлені значною мірою географічною віддаленістю, та значення діяльності НТШ для європейського шляху українського народу.

Проф. Сисин згадав про величезний вплив нещодавнього „воскресіння“ Колядки про Софійський собор із збірки колядок Зубрицького, яку на минулі різдвяні свята в Україні вперше за 400 років виконала українська співачка Тіна Кароль. Колядка є прикладом того, як українці зуміли зберегти пам'ять про свою єдність, навіть перебуваючи під владою різних держав.

Проф. Сисин також розповів про власний науковий досвід перекладу та видання творів Грушевського. Зосереджуючись на 4-му тому Грушевського про Литву та Польщу, він звернув увагу на коментар д-ра Роберта Фроста з Абердинського університету (Шотландія), який висловив здивування великим поступом українських учених у Золотій ері, незважаючи на всі спроби польського уряду перешкоджати їхній роботі. У Золотій ері стало зрозуміло, що для України та її майбутнього життя необхідно не університетська освіта, а дослідження, які проводяться через НТШ.

Проф. Сисин зазначив, що наука не однаково розвивалася на сході та заході України. Вирішальну роль у значенні наукової діяльності у Львові відіграло нове покоління вчених. Вийшла друком фундаментальна праця Грушевського „Історія України-Руси“. Це було тому, що русини, хоч і мали свої інституції, не розвинули своєї мови, не створили відповідної науки. Товариство чітко розуміло, що організація має бути науковою, щоб колись стати науковою установою з викладанням і видавництвом українською мовою.

Д-р Кебузинська пояснила, що, будучи бібліотекарем Гарвардського університету під час проголошення незалежності України в 1991 році, вона відповідала за запити з усього світу. Люди шукали біографічні відомості про українських письменників, композиторів, художників; демогра-

фічну інформацію про Україну; географічні та історичні відомості про міста та регіони; пояснення україномовних документів; розташування статей, книг і веб-сайтів; перевірку цитування; відомості про історію України; переклади матеріалів з української мови та допомогу у вирішенні юридичних питань.

На той час єдиними достовірними й доступними ресурсами були енциклопедичні видання НТШ: „Енциклопедія українознавства“ 1 (1949); „Енциклопедія українознавства“ 2 (1955-1984); „Ukraine: A Concise Encyclopedia“ (англ.), т. 1 (1963), т. 2 (1971); та „Encyclopedia of Ukraine“ (англ.), т. 1-2 (А-К, 1984, 1988). Англомовних матеріалів було мало (всього 1,500 книг у 1991 р.). Бракувало авторитетного матеріалу про етнічні групи України, а також з літературознавства. На допомогу їй прийшли фундаментальні видання НТШ, авторами яких були д-р Володимир Кубійович, д-р Юрій Луцький та ін.

Ще 1948 року прозвучала ідея видання енциклопедії іншими мовами, зокрема англійською, і робота над цим велася паралельно з оригінальною україномовною версією. У 1963 р. вийшов перший із двох томів англомовної версії – „Ukraine: A Concise Encyclopedia“ (другий – у 1971 р.). Це видання користувалося великим попитом і було високо оцінено міжнародними вченими. У 1976 р. редакція уклала партнерство з КІУС в Едмонтоні, який взяв на себе фінансування та редагування. Нова англомовна „Енциклопедія українознавства“ вийшла друком загалом у 5 томах, останній у 2001 році.

Д-р Кебузинська зазначила, що за останні 40 років українцям діаспори вдалося випустити чотири енциклопедії. Продовжується робота над „Енциклопедією української діаспори“ та „Енциклопедією сучасної України“, а також „Інтернет-енциклопедією України“ (ІЕУ) під керівництвом КІУС.

Під час обговорення було звернуто увагу на постійні видання НТШ, „Енциклопедію Наукового товариства імені Шевченка“, а також „Записки НТШ“, що виходять з 1892 року – до 1930-их років у Львові та понад 50 наступних томів у США. В Україні видання відновлено в 1990 році.

Посилання на відео конференції та інформацію про інші ювілейні заходи НТШ Канади можна знайти за посиланням: <https://ntsh.ca/>.

УНСОЮЗ ОГОЛОШУЄ ПРИДІЛ СТИПЕНДІЙ ТА НАГОРОД ДЛЯ СТУДЕНТІВ НА 2024-2025 НАВЧАЛЬНИЙ РІК

Кандидати на стипендії або нагороди мусять:

- Бути активними членами УНСоюзу щонайменше два роки до **1-го червня 2024 року**;
- Під час останніх двох років, мати полісу мінімальної вартості \$5,000 (не включає поліс Термінового страхування);
- Бути прийнятими на студії до університету в США або в Канаді.

Аплікація на стипендію або нагороду від УНСоюзу мусить бути вислана до 1-го червня 2024 року.

За точними інформаціями телефонуйте до Головної Канцелярії УНСоюзу або відвідайте сторінку «Наші Пільги» на інтернетній мережі УНСоюзу:

www.UNAInc.org

Ukrainian National Association, Inc.
2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054
800-253-9862 ext. 3035

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Річні загальні збори кредитівки "Самопоміч"

Члени Ради директорів УФКС Самопоміч: звіт читає голова Ради Богдан Ватраль.

Президент/виконавчий директор
Віталій Кутний.

ЧИКАГО. – 73-ті річні загальні збори Української федеральної кредитової спілки "Самопоміч" відбулися 24 березня в головному офісі Кредитівки. Голова Ради директорів Богдан Ватраль відкрив збори і запросив Українських американських Ветеранів внести прапори. Прозвучали національні гимни і Владика Венедикт прочитав молитву. Однохвилинною мовчанкою вшановано членів, що відійшли у вічність та жертв війни в Україні.

Віктор Войтихів, секретар дирекції, прочитав протокол з минулорічних загальних зборів. Б. Ватраль підкреслив важливість загальних зборів, на яких члени вибирають Раду директорів, що керує працею Кредитівки протягом року.

(Закінчення на стор. 17)

NO STRESS ... JUST GREAT RATES!

IMMEDIATE ANNUITY

WE HAVE INCREASED OUR RATE TO

3.50%

CALL US TODAY!

If you'd like to annuitize your
401K or IRA into monthly
payments over your lifetime!

LONG-TERM ANNUITIES

5 YEAR **5.50%***
2ND YEAR 5.00%

7 YEAR **5.75%***
2ND YEAR 5.00%

9 YEAR **8.00%***

* FIRST YEAR RATE.
MINIMUM GUARANTEED RATE 2%.

MULTI-YEAR GUARANTEED ANNUITY (MYGA)

5-YEAR **5.25%** **3-YEAR** **4.75%**

RATES SUBJECT TO CHANGE. NOT AVAILABLE IN ALL STATES.

RATES SUBJECT TO CHANGE. NOT AVAILABLE IN ALL STATES.

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.

2200 ROUTE 10, PARSIPPANY, NJ 07054 • 800-253-9862 • INFO@UNAINC.ORG • WWW.UNAINC.ORG

STAND WITH UKRAINE

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Карпатський лещетарський клуб відзначає 100-річчя

Мар'яна Лівша

ГАНТЕР, Нью-Йорк – Карпатський лещетарський клуб (КЛК) розпочав святкування свого 100-річчя 2 березня проведенням щорічних лижних змагань на трасах курорту Hunter Mountain у Гантері. У цей день змагалися 65 лижників і один сноубордист, а ввечері церемонію нагородження та ювілейний бенкет відвідали майже 200 осіб.

Троє лижників урочисто відкрили церемонію змагань, звозячи прапори США, України та КЛК під звуки українського гімну. Під час змагань, які проходили на офіційній трасі NASTAR, диктор неодноразово повідомляв слухачів, що цього року другий найстаріший у світі лижний клуб святкує своє 100-річчя.

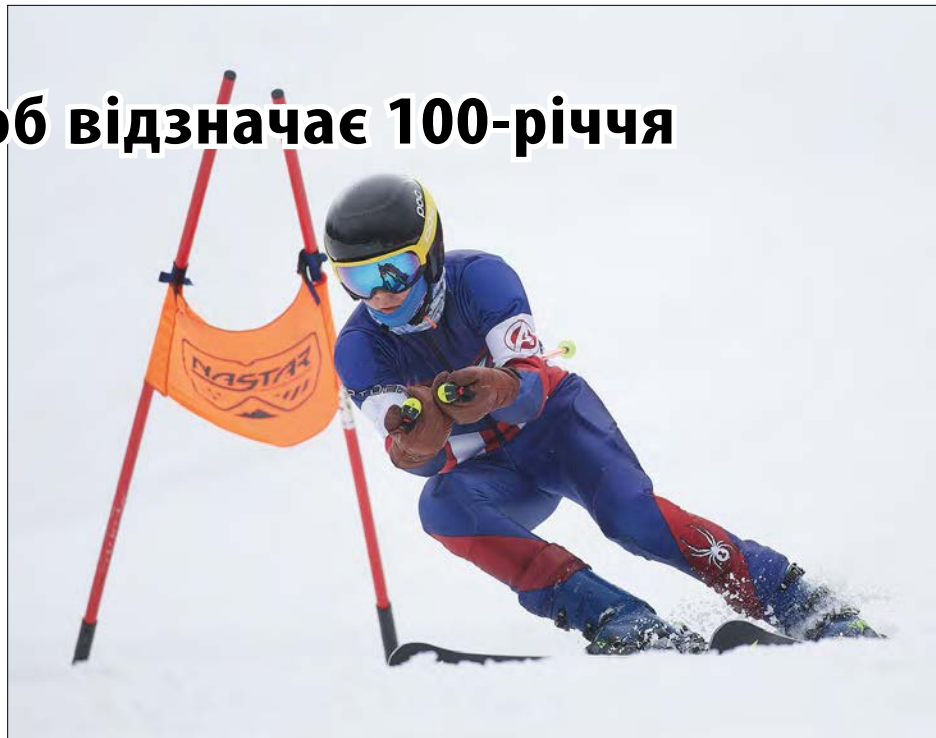
Вечірню програму в ресторані Copper Tree на Hunter Mountain відкрив президент КЛК Петро Лівша,

який привітав рекордну кількість гостей на цьому сімейному заході, більшість яких були одягнені в українські вишиванки. Він зазначив, що КЛК провів багато зустрічей від свого заснування в 1924 році в Україні.

„Відзначаючи наші досягнення, ми також дивимося в майбутнє, – продовжив він. – Коли ми відзначаємо сторіччя, то починаємо наш наступний розділ і дякуємо лідерам КЛК за залучення молоді до наших програм і розвитку організації“.

П. Лівша представив колишніх президентів КЛК, які були присутні того вечора, – Ерка Палидовича, Віру Попель та Андрія Гадзевича. Він також закликав вшанувати хвилиною мовчання пам'ять померлих активістів КЛК.

В. Попель розповіла про видатну історію клубу, розпочавши свою промову словами: „Маю велику честь стояти перед вами на стартовому

Лещетар на трасі NASTAR.

Найкращі змагун і змагунка цьогорічних лещетарських змагань Лукаш Нинка і Меланія Нинка тримають перехідні чаші. Біля них (зліва): Ерка Палидович, Віра Попель і Мар'яна Лівша. (Фото: Андрій Морох)

При реєстрації з представником Hunter Mountain (зліва): Наталя Лівша, Мірка Морох і Мар'яна Лівша.

На вечірньому бенкеті (зліва) три колишні президенти КЛК: Віра Попель, Андрій Гадзевич і Ерка Палидович з президентом Петром Лівшою.

святкуванні 100-річчя КЛК, а також віддати належне тим, хто заснував КЛК“. Вона підкреслила, що метою КЛК було „більше, ніж просто створити лещетарський клуб“. Він також мав на меті „розвинути деякі гірські регіони як гірськолижні райони, щоб допомогти їхній економіці, розвивати лижників-спортсменів і плекати український дух і почуття патріотизму“.

В. Попель окреслила три етапи діяльності КЛК: перший у 1924-1944 рр., коли він був заснований і діяв в Україні; другий у 1945-1950 рр., коли клуб почав діяти в Німеччині, де українці опинилися в таборах для переселенців, та інших країнах Європи; і третій – з 1954 року, коли організація КЛК почала свою діяльність в США і проводила лещетарські змагання на Whiteface Mountain (біля Лейк-Плсїда, Нью-Йорк), і до сьогодні.

1989-1990 роки – це роки відродження КЛК в Україні, а КЛК в США виступив „каталізатором його відновлення“ сказала В. Попель. Вона

зазначила, що її чоловік Юрій, тодішній президент КЛК в США, був присутній на лижних змаганнях, які проходили в той час на Львівщині. Потім В. Попель зачитала імена всіх президентів КЛК протягом десятиліть і подякувала їм за „їхню відданість клубу і наполегливу працю, по збереженню КЛК як життєздатної організації тут і в Україні“.

Вона завершила свою промову такими словами: „Я сподіваюся, що наступного разу ми матимемо можливість змагатися на наших прекрасних карпатських схилах під мирним і тихим небом у незламній та переможній Україні! Слава Україні!“.

Опісля відбулася презентація нагород переможцям змагань у різних вікових групах.

Завершення святкувань 100-річчя КЛК відбудеться 26 жовтня на бенкеті та забаві в Українському американському культурному центрі Нью-Джерзі у Випані.

Переклад з англійської мови:
Рома Гадзевич

Економічна платформа...

(Закінчення зі стор. 2)

Україні“ спрямована, зокрема, на конкретну підтримку регіонів.

„Ми хочемо допомагати бізнесу на місцях своїми кроками. Підтягувати наш бізнес, допомагати йому створювати додаткові робочі місця. І найго-

ловніше: наші приїзди – це не лише ознайомлення, а й підписання конкретних контрактів, меморандумів“, – розповів він.

Президент зауважив, що сьогодні, окрім пріоритетного оборонно-промислового комплексу, дуже важливи також є хемічна промисловість, будівництво, машинобудування, логістика та багато інших галузей.

Перша віцепрем'єр-міністерка, міністерка економіки України Юлія Свириденко зазначила, що метою „Зроблено в Україні“ є підтримка українського виробника – від найменшого до найбільшого, щоб змінити структуру економіки, наростивши частку переробної промисловості та збільшивши виробництво товарів із високою доданою вартістю.

Учасники зустрічі озвучили проблемні питання, які сьогодні турбують підприємців регіону, зокрема щодо доступних кредитів і закупівель державними замовниками продукції вітчизняного машинобудування.

Офіційне інтернет-представництво Президента України

Яким був...

(Закінчення зі стор. 3)

вили перед радянським народом завдання будувати другу фазу комунізму з розподілом матеріальних благ за потребами. Посилаючись на те, що побудова соціалізму задовольнила найбільш життєві потреби суспільства (безплатність житла, освіти, охорони здоров'я), пропагандисти запевняли, що в недалекому майбутньому всі інші потреби теж задовольнитимуться безплатно.

Після війни і повоєнної відбудови люди почали замислюватися, де ж той комунізм? Спекулюючи на таких настроях, М. Хрущов ввів у прийняту в 1960 р. нову програму КПРС тезу про забезпечення в основному розподілу матеріальних благ за потребами вже через два десятиліття, тобто у 1980 році.

Важко сказати, чим керувалася ця людина, яка на письмі робила неймовірну кількість орфографічних помилок.

Радникам Леоніда Брежнєва довелося вигадувати проміжну фазу між побудованим соціалізмом і повним комунізмом у вигляді „розвинутого соціалізму“ з розподілом матеріальних благ по труду.

Як могли уживатися „в одному флаконі“ безмежний тероризм з патерналізмом? Щоб відповісти на це, виявилось потрібним вивчати відносини між державою і суспільством. Після 2008 р. я зосередився на цій проблемі. Вагомих результатів вдалося досягти в 2013 р.

Тоді поліграфічна дільниця Інституту історії України опублікувала двотомну колективну монографію „Відносини держави, суспільства і особи під час створення радянського ладу в Україні. 1917-1938 рр.“ (голова редколегії В. Смолій, керівник авторського колективу С. Кульчицький). Одночасно київське видавництво „Темпора“ надрукувало мою підсумкову працю, „Червоний виклик: історія комунізму в Україні від його народження до загибелі“ (в трьох книгах загальним обсягом 1,520 стор.).

У цій книзі я розповідав про те, як розпочате більшовиками „соціалістичне будівництво“, що згодом суто вербально перетворилося на „комуністичне будівництво“, втягувало радянських людей у спотворений світ комуносоціалізму. Цей процес тривав нескінченно довго – впродовж трьох поколінь.

Перше покоління було або знищене, або емігрувало, або піддалося радянській. Друге покоління під пресом репресій і пропаганди лягло під владу, яка називала себе робітничо-селянською, тобто радянською. Моє, тобто третє покоління, яке народилося уже в умовах побудованого комуносоціалізму, не знало іншого світу, окрім спотвореного, а тому головним інструментом радянської, тісно поєднаної з русифікацією, стало служити виховання.

Створений вождями більшовиків спотворений світ у вигляді суспільно-політичного режиму під назвою „радянська влада“, за якою приховувалася диктатура вождів під назвою „диктатура пролетаріату“ і поєднаний з цим режимом соціально-економічний лад здавалися встановленими навічно. Адже радянська ракетно-ядерна держава, яка не тільки підпорядкувала собі суспільство, а й злилася з ним в єдину цілісність, не боя-

лася ні зовнішніх, ні внутрішніх ворогів.

Тим не менш, радянська країна розпалася внаслідок непереборних політичних і економічних вад, закладених в неї під час побудови. Цих вад не можна було уникнути, вони ставали обов'язковими для побудови спотвореного світу.

Так виглядає коротка схема викладу подій в більшовицькій Росії і поневолені нею національних республіках, що містилася у „Червоному виклику“.

Ленінська система влади і власності

У цьому підрозділі дослідження власної свідомості переключається на аналіз теоретичної і практичної спадщини В. Леніна. Такий аналіз може допомогти зрозуміти, чому в сучасній Російській федерації відродився радянський тоталітаризм у вигляді новоявленого расизму.

За три останні роки я знову перечитав всі тексти Леніна, порівняв їх з його практичною діяльністю і прийшов до висновків, які не суперечили написаному раніше, але чіткіше показали небезпеку всього задуманого і створеного цією людиною для людства. Моя „ленінська“ монографія вже написала і буде опублікована в 2024 р. видавництвом „Академперіодика“.

Помилялися всі ті, хто з оптимізмом оцінював зникнення Радянського союзу і поневоленого ним „соціалістичного табору“. Помилялися і мої співгромадяни, і російські демократи, що лягли під Бориса Єльцина, і представники влади в країнах демократичного Заходу, які розкрили обійми єльцинської Росії.

Знаю тільки одну людину, яка вже тоді спромоглася передбачити песимістичний сценарій. Талановитий фахівець в галузі радянського комунізму Олександр Зінов'єв у статті, опублікованій в 1994 р. журналом „Социологические исследования“, висловився в абстрактній формі, але цілком однозначно: „Якщо суспільство руйнується, але зберігаються людський матеріал і основні умови його виживання, то із залишків цього суспільства може виникнути нове, максимально наближене за соціальним типом до зруйнованого“.

Отже, треба придивитися до суспільства, яке задумав і почав створювати В. Ленін, після чого, не відволікаючись ані на йоту від ленінського пляну (де той „сталінізм“?) „соціалістичне будівництво“ завершив Й. Сталін. Інструментом для створення спотвореного суспільства була ленінська держава, яка не мала аналогів у попередній історії державотворення.

Назва цього підрозділу є неологізмом в описовій формі. Я не можу позначити його через певний „ізм“, це було б авторським винаходом, і тільки. Проте треба усвідомлювати, що „науковий комунізм“, який народився в голові Карла Маркса, і багатословний термін „соціалізм“, який Маркс привласнив, щоб позначити першу фазу комунізму, коли доволно поділив його на два фази, не мали нічого спільного з ленінською системою влади і власності.

В. Ленін ніколи не був ані комуністом, ані соціалістом, він був тільки Леніном. Інша справа, що свою систему він завжди позначав як комунізм в марксистській інтерпретації. Моя ревізія опублікованого в 2013 р. „Червоного виклику“ полягає тільки

Станіслав Кульчицький

в тому, щоб уникати надалі позначення ленінської системи влади і власності як комунізму.

Те, що комунізм К. Маркса не мав шансів на існування, Ленін зрозумів задовго до успішно здійсненої ним „комуністичної“ революції в Росії. К. Маркс і Ф. Енгельс закликали робітничий клас експропріювати буржуазію й тим самим утвердити комуністичне суспільство з розподілом матеріальних благ за потребами.

Проте основоположники марксизму не взяли до уваги, що такі спільноти, як клас, суспільство, нація є „уявленими“ (за пізнішим виразом американського політолога Бенедикта Андерсона), тобто позбавленими ієрархічної структурованості. Цілеспрямовані акції могли здійснювати тільки ієрархічно побудовані спільноти – держави, партії, церкви тощо.

Ідейно озброєні К. Марксом комуністи незабаром стали соціал-демократами, які зберегли відданість марксизму, але відмовилися від ідеї пролетарської революції. Вони відстоювали інтереси зростаючого робітничого класу методами парламентської боротьби, не забуваючи інтересів підприємницьких верств.

Не маючи нічого спільного з тоталітаризмом, уперше народженим в ленінській Росії, марксизм в соціал-демократичній оболонці ініціював появу соціальних держав, які в колишньому Радянському союзі інтерпретувалися як капіталістичні.

Можна не сумніватися в тому, що Ленін ототожнював свою систему влади і власності з комунізмом тільки тому, що ідея прийдешнього суспільства з розподілом матеріальних благ за потребами імпонувала народним низам Росії.

За виразом радника Миколи II Петра Дурново, низи були перенасичені „неусвідомленим соціалізмом“: селянські маси прагнули експропріювати поміщиків, а робітничі колективи – привласнити майно капіталістів. Такі настрої вийшли на поверхню, коли повалення самодержавства ініціювало появу рад робітничих і солдатських депутатів як форми революційної самоорганізації народних мас.

Теза про те, що В. Ленін від початку обрав інший, ніж К. Маркс, шлях для здійсненої ним „комуністичної революції“, не є моїм суб'єктивним твердженням. Під час революції 1905 р., коли вперше з'явилися ради робітничих депутатів, він визначив ставлення своєї партії до Петербурзької ради у статті, яка тоді не була опублікована і забулася. Визначення здавалося парадоксальним, тому що вождь наполягав на окремому існуванні своєї партії і Петербурзької ради.

Партію більшовиків з часу її реального утворення у 1903 р. він будував на засадах „демократичного централізму“ з безумовним підпорядкуван-

ням нижчих за ієрархією ланок вищим, щоб цілковита контрола зосередилася у вождів. Беручи до уваги, що метою верховного вождя було завоювання державної влади, роздільне існування рад і партії означало тільки одне: більшовики повинні були витіснити з рад інші партії, тобто перетворити ради в окремо існуючу форму існування своєї партії.

Зважаючи на те, що вожді більшовиків взяли на озброєння гасла охоплених „неусвідомленим соціалізмом“ народних низів, витіснення з рад конкурентних партій виявилось завданням, в успіху якого важко було сумніватися. Партія більшовиків і перетворювані в державну структуру ради ставали єдиною політичною силою.

В революції 1917 р. Ленін будував „комуністичну“ державу („державу-комуни“, як він тоді висловлювався) у вигляді двох паралельних вертикалей влади, побудованих на засадах „демократичного централізму“ – партійної і радянської. Партійна вертикаль мала всі ознаки диктатури, замаскованої під „диктатуру пролетаріату“.

Вона цілком підпорядковувала собі радянську вертикаль, яка здобула виконавчу владу. Додаткова вертикаль органів державної безпеки формально існувала у складі радянської вертикалі, але фактично підпорядковувалася партійним органам.

Органи державної безпеки були матеріялізованим втіленням диктатури вождів. Суспільство, яке здобуло державну суверенність після повалення самодержавства, позбулося її після двох політичних переворотів – повалення Тимчасового уряду в листопаді 1917 р. і розгону Установчих зборів у січні 1918 р.

Впродовж довгого існування влади, яку називали радянською, органи державної безпеки ретельно слідували, щоб громадяни обирали тільки тих кандидатів у представницькі та виконавчі органи влади, які влаштовували парткомі. Перші вільні вибори відбулися тільки після конституційної реформи 1988 р., яка розірвала зв'язок між партією і радами. Неочікувано для реформаторів це відсувало КПРС на узбіччя політичного життя.

Ленінська система влади нічим не нагадувала омріяну основоположниками марксизму диктатуру пролетаріату. Не менш глибока безодня існувала між характером власності на засоби виробництва, відстоюваним Марксом і встановленим в „комуністичній“ Росії.

Першою ознакою „наукового комунізму“ марксистки вважали ліквідацію приватної власності на засоби виробництва, тобто перетворення останніх на загальнонародну власність. Тим часом здійснена Леніним програма соціально-економічних перетворень складалася з трьох послідовних експропріацій: експропріації партії більшовиків її вождями; експропріації партією більшовиків „держави-комуни“; експропріації „державою-комуною“ суспільства.

Результатом трьох експропріацій стало зосередження засобів виробництва в руках більшовицьких вождів. Під маскувальною назвою „загальнонародної власності“ засоби виробництва опинилися у володінні, розпорядженні і користуванні вождів, не втрачаючи ознак приватної власності.

(Закінчення в наступному числі)

Наші філії у штатах Illinois, Michigan, New Jersey

Короткострокові
інвестиції
з максимальним
результатом

Сертифікати
5.00% APY*
на 7 місяців

APY = Річний відсотковий дохід. Дивіденди накопичуються на щоденний баланс. Дивіденди з сертифікатів на строк менше 1 року зараховуються при закінченні строку. Дивіденди з сертифікатів на строк 1 рік або більше капіталізуються щоквартально. Дострокове зняття коштів підлягає пені, як зазначено в умовах сертифіката. Процентні ставки на сертифікати можуть змінюватися в будь-який час. Мінімальна сума, необхідна для відкриття сертифіката - 500 доларів. Доходи є точними на 05.03.2024 р. Максимальна сума сертифіката становить 1 мільйон доларів на члена. Комісійні збори можуть зменшити доходи.

Омріяний будинок
на вигідних умовах!

лише **10%**
перший внесок
і без PMI* (приватне іпотечне страхування)

Ця пропозиція для тих, хто купує житло вперше, а саме приватний будинок або чотириквартирний будинок, при умові проживання там самого власника.

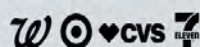
Заплануйте свою зустріч з нашими спеціалістами за тел: 888-222-8571 або онлайн

Іпотечні кредити з початковим внеском від 10% (до 90% LTV) без обов'язкового приватного іпотечного страхування (PMI)* доступні лише для тих, хто вперше купує приватний будинок або чотириквартирний будинок. Наприклад, 15-річна іпотека на покупку з фіксованою ставкою на суму 100 000 доларів США з LTV 90% матиме річну відсоткову ставку 6,359%, а графік погашення становитиме 180 щомісячних платежів у розмірі приблизно \$850. Сума місячного платежу не включає будь-які податки на майно, страхові внески власників житла та комісію асоціації власників житла (HOA); фактична оплата буде більшою, якщо такі елементи включені. Заявка схвалюється за умови кваліфікації. Річна процентна ставка базується на оцінці індивідуальної кредитоспроможності, зайнятості та/або типу нерухомості та наших стандартах андеррайтингу. Усі кредитні програми Selfreliance FCU, ставки та умови можуть бути змінені в будь-який час без попередження.

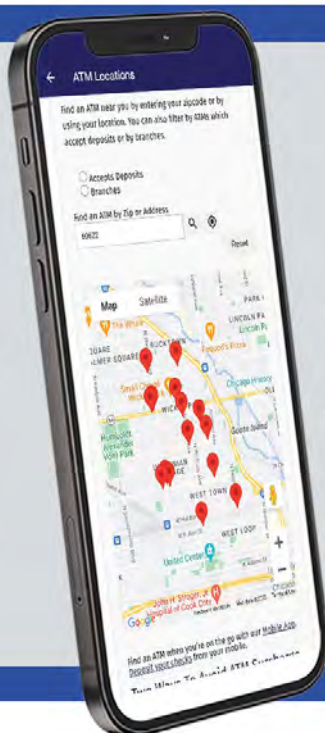
*Приватне іпотечне страхування (PMI) — це тип іпотечного страхування, який вам може знадобитися при купівлі нерухомості, якщо ви берете звичайний кредит із початковим внеском менше 20 відсотків від вартості покупки.

Легко знайти найближчий
АТМ через наш додаток

Наші безкомісійні банкомати є частиною таких мереж, як AllpointSM, MoneyPass[®] і Co-op[®], і зручно розташовані в мережах популярних магазинів, зокрема Walgreens[®], CVS[®], Target[®] і 7-Eleven[®].

*Зняття готівки в мережах AllpointSM, MoneyPass[®] and Co-op[®] є без додаткової комісії незалежно від суми.

А ви знали?

Наша мережа покриває понад
85 000 безкомісійних* банкоматів

при використанні Selfreliance FCU дебетової картки.
А це більше, ніж в трьох найбільших банках США разом взятих!

Наші адреси

www.selfreliance.com 888-222-8571

Federally Insured by
NCUA

Суперечки...

(Закінчення зі стор. 3)

„самвидаві“, а у 1980-их – масово. У цей час ним починали захоплюватися як антирадянським сатириком.

Батько Булгакова Афанасій був російським богословом, викладачем Київської духовної академії і цензором. За словами історика Геннадія Єфіменка, його прислали в Україну, фактично, для колоніальної діяльності.

„Булгаков належить світові, а Україні – у першу чергу, бо він тут народився і виріс з цієї землі... Він не був ні російським націоналістом, ні українофобом... Київ він любив пристрасно і ніжно, бо це був його дім. Він оспівав його. Тому він належить Києву“, – вважає Г. Путова.

Р. Семків заперечує: „Булгакова неможливо вважати українським письменником. Поваги до української культури у Булгакова немає. Це можна довести і не тільки на його текстових матеріалах, але і якщо аналізувати його вчинки. Булгаков дезертував з армії УНР і приєднався до Добровольчої армії, тобто до білогвардійців. Він був переконаним монархістом і чітко бачив для себе, яку Росію він любить. Це мала бути монархічна Росія“.

Булгаков критикував УНР, Павла Скоропадського і Симона Петлюру, однак Г. Путова пояснює, що політика гетьмана була дещо ближча Булгакову, ніж більш „націоналістичні“ погляди Петлюри.

З цим також погоджується Г. Єфіменко, але додає: „Про підтримку гетьмана все одно не йдеться. Для гетьмана головними ворогами були більшовики. Він приймав на службу тих, хто боровся проти більшовиків, а серед них було багато білогвардійців. Вони були на боці гетьманату у боротьбі з більшовиками, але водночас категоричними противниками України. Петлюра був дещо радикальнішим за Скоропадського у плані підтримки всього національно українського. Від потужного повстання під українськими національними гаслами, яке як Головний отаман очолив Симон Петлюра, не встояв гетьманат. Але як для Турбіна, так і для Булгакова, не лише Петлюра, а й Скоропадський були вороги, бо вони говорили про Україну“.

Р. Семків та В. Агеєва кажуть, що Булгаков підпадає під визначення українофоба. „Вочевидь, йому було складно зрозуміти, як зруйнувався світ затишної імперії кінця XIX-початку XX століття, в якому він виріс. Він бачив причину руйнації цього світу у приході українства, націоналістів, Петлюри, гетьмана Скоропадського і так далі. Зруйнувався цей затишний світ, до якого він

звик. Він цього боявся, тому протидіяв“, – каже Р. Семків.

Не всі у сім'ї Булгакових мали такі погляди. На фото сім'ї Булгакова можна побачити українські строї, а одна з сестер – співала у хорі Кошиця. Інша сестра, наймолодша, закінчила український університет, говорила українською.

Прихильники Булгакова натомість кажуть, що не можна вважати його українофобом, зважаючи на історичні реалії того часу.

„Легко вимагати розуміння цієї ідеї нам, людям XXI сторіччя, які переживають піднесення самосвідомості на тлі російської агресії у незалежній Україні, від людини – росіянина за походженням з професорської сім'ї, який виріс у російськомовному оточенні у Києві“, – вважає Г. Путова.

Однак у схожій ситуації опинилися багато хто зі зросійщених або російських родин в Україні. „Вони або відкидали українське коріння, або робили свій вибір на користь українства. Наприклад, Олена Теліга зробила рішучий вибір на користь України. Булгаков такого вибору не зробив. Він навпаки – протидіяв цьому“, – каже Р. Семків.

У літературознавстві існує поняття тенденційності – це ідеологічна спрямованість твору, упередженість.

Саме це явище присутнє у творах Булгакова – немає позитивних персонажів, які були б пов'язані з чимось українським.

Найбільш „проблемними“ у Булгакова вважаються роман „Біла гвардія“ та п'єса „Дні Турбіних“, створена за його мотивами.

Критики Булгакова найчастіше посилаються на фразу проти гетьмана, яку Булгаков вклав у уста головного героя Олексія Турбіна.

У відповідь на ці звинувачення прихильники письменника зазвичай стверджують: ці репліки говорить герой, а не сам Булгаков.

Однак В. Агеєва відповідає: персонажів також творить автор.

„У творчості Булгакова немає позитивних моментів, пов'язаних з „українською Україною“, наголошує Р. Семків. Він зумисно перекидає факти. Наприклад, показує, що український гетьман залежний від німців, чого насправді не було, і так далі. Там є маса історичних прорахунків, які пересмикнуті в його оповіді“, – додає критик.

Чи всі твори Булгакова антиукраїнські? Ні, не всі.

„Як достатньо зрілий письменник, він написав багато речей, які не є тенденційними в антиукраїнському напрямку, але вони є імперськими. Булгаков дуже білогвардійський письменник“, – каже Семків.

Роман „Собаке серце“, як і „Рокові

яйця“ – сатира на радянську дійсність. З іншого боку, літературний критик бачить у творах письменника численні спроби „сподобатися“ Сталіну. Є свідчення про листування Булгакова зі Сталіним – цей факт зовсім не означає, що Булгаков був симпатиком СРСР, однак у своїй творчості він йшов на компроміси, каже Г. Єфіменко.

Чому українці тримаються за Булгакова?

„Чому Булгаков справив таке враження? Тому що нічого подібного жодною мовою до того не було видано і нічого подібного не вивчали у радянських навчальних закладах. Для українців пропонувався широкий курс російської літератури, що здебільшого складався з творів авторів XIX ст., а якщо йшлося про XX ст. то репертуар був дуже обмеженим, більшість поетів Срібного віку та абсолютно вся література Розстріляного відродження були під забороною, – пояснює Г. Путова. – Навіть література XIX ст. була цензурована – наприклад, Шевченка, Лесю Українку у повному обсязі ніхто не видавав. І раптом з'являється по суті антисистемний та ще й містичний твір, не схожий ні на що, чим годували тогочасну радянську публіку“.

На тлі радянської літератури твори Булгакова дійсно здавалися опозиційною та видатною літературою.

Однак Г. Єфіменко пояснює: білогвардійці були не меншим злом для України, ніж більшовики.

На словах більшовики проголосили право нації на самовизначення, обіцяли піднесення національної культури, а білогвардійці – відкрито заперечували будь-яку суб'єктність України. Булгаков жив у часи протиставлення, тому його несприйняття боротьби за незалежність України можна зрозуміти раціонально. Однак це не означає, що його позиція актуальна для України зараз.

„Він – людина свого часу, але чому ми маємо вшановувати цей реакційний погляд і витратити на це кошти платників податків? Це не можна залишити просто так – має бути справедлива відплата“, – додає Р. Семків.

Водночас Г. Путова каже, що твори Булгакова несуть історичну цінність і показують падіння Російської імперії. „Біла гвардія“ написана від імені тих, хто програв свій світ, і тим вона цінніша для України“, – каже вона.

Прихильники письменника зазвичай виступають проти закриття музею, аргументуючи це тим, що Булгаков – великий письменник світового рівня, тому від нього не можна відмовлятися. Значення Булгакова у світовій літературі перебільшене – він не є першорядно відомим письменником, про що свідчить

невелика кількість монографій іноземних учених про нього.

„У нас немає музеїв письменників, які писали про Київ не гірші тексти. У нас немає ні музеїв, ні пам'ятників Нечуя-Левицького з його романом „Хмари“ про Київ, Валер'яна Підмогильного з „Містом“, Домонтовича з його „Дівчиною з ведмедиком“, Зерова, який писав сонети про Київ. Складається парадоксальна ситуація – хороші письменники писали про Київ. Ми їх не вшановуємо, а Булгакова вшановуємо. Це все потребує переоцінки і переосмислення“, – каже Семків.

Щодо майбутнього музею Булгакова у Києві звучали різні пропозиції. У Спільці письменників України пропонують передати усі музейні експонати на архівне зберігання в Національний музей літератури, а на місці музею Булгакова створити музей композитора Кошиця.

Водночас Г. Путова вважає, що це невдала ідея: „Олександр Кошиць ніколи там не жив. Меморіальну дошку встановили, спираючись на помилкові дані. Зараз формується нова концепція експозиції музею, вона буде цікавою і сучасною. Я не хочу спойлерити. Нехай це буде несподіванкою для відвідувачів і старих друзів музею“.

Голова Українського інституту національної пам'яті Антон Дробович прокоментував рішення експертів інституту про визнання російського письменника Михайла Булгакова українофобом та російським імперцем. Дробович вважає висновок експертів „трохи емоційним“, але визнає, що „вони назвали речі своїми іменами“: „Булгаков дійсно народився в Києві, дійсно тут прожив, закінчив університет, займався лікарською практикою, але був повністю, до мозку кісток російським імперським шовіністом. Його мобілізували в різні підрозділи різних українських формацій, він з усіх цих підрозділів пішов. Єдиний підрозділ, в якому він добровільно служив, це були білогвардійці“.

Дробович не вважає Булгакова шовіністом: „Він просто не бачив українців, як окрему силу і відмовляв українському політичному проєкту в існуванні“. Він заявив, що існування в Україні топонімів та пам'ятників людині, яка заперечувала її незалежність та не сприймала її всерйоз, є дивним. „Читати Булгакова – будь ласка. Досліджувати – скільки завгодно. Хтось любить – любіть на здоров'я. Але не буде назв вулиць, пам'ятників і назв об'єктів“, – сказав Дробович.

Київський музей Булгакова мусить змінити назву, але закривати його не варто, переконаний Дробович. „Ніхто не забороняє їм далі розповідати про творчість Булгакова. Щоб всі ці делегації знали, що єдине місце, де розкажуть всю правду про Булгакова – це Київ. Приїжджайте, дивіться“, – пояснив він. Дробович підкреслив, що не підтримує закриття музею через те, що його існування дає можливість Україні висловити свій погляд на спадщину та особистість Булгакова.

„Від того, що ми закриємо музей Булгакова в Києві, він не зникне в світі. Це потужний, талановитий автор. Якщо ми хочемо боротись за те, що українці формують смисли, ми не можемо скласти лапки і викинути його з нашого дискурсу, а потім ображатися, що не можемо ні на що вплинути. Я би рекомендував мати голос у цій світовій дискусії“, – підсумував Дробович.

Проти висновку Інституту національної пам'яті

КИЇВ. – Літературно-меморіальний музей Булгакова відреагував на висновок експертів Українського інституту національної пам'яті, в якому вони визнали російського письменника Михайла Булгакова українофобом та імперцем: „Більшість найскладніших змістовних тверджень, які б мали бути підставою для висновків та рекомендацій такого роду документа, тут подані без аргументації, мають вигляд емоційно забарвлених, з розмитими інтерпретаціями, визначень“.

У музеї Булгакова заявили, що експерти використовують фрази, що,

на їхню думку, є „надміру категоричними судженнями, які в результаті скоріше образно нав'язують, ніж аргументовано обґрунтовують рекомендаційну частину документа“.

„Наведені аргументи стосовно постаті, творчості М. Булгакова явно перебільшені, тенденційні, поверхневі, не базуються на джерелах або спотворюють їх. Метафорична, емоційно-категорична подача тез говорить більше про особисту неприязнь та тенденційність сприйняття авторів, аніж про наукову, фахову експертизу“, – йдеться у повідомленні. У музеї Булгакова заявляють, що більшість

експертів не мають відповідної компетенції, а наукових співробітників музею не запрошували до участі в експертизі. З огляду на це музей вимагає оприлюднити повний текст дослідження. В музеї Булгакова підсумували, що для великої частини населення України Булгаков „може бути зручною точкою входу до розуміння справжньої української історії, саме через розвінчання російських імперських наративів“, а музей письменника в столиці – „провідником до інших музейних майданчиків Києва“.

Українська правда

УКРАЇНА-ПОЛЬЩА

Опитування у Польщі щодо біженців з України

Понад 60 відс. опитаних поляків виступають за прийом біженців з війни з України, але цей відсоток явно нижчий, ніж два роки тому – згідно з останнім опитуванням CBOS. Опитування проводилося в рамках змішаної процедури на репрезентативній вибірці повнолітніх жителів Польщі, взятих з реєстру PESEL. Дослідження проводилося з 7 по 17 березня 2024 року на вибірці 1089 осіб.

Також опитувальники запитали у випадково обраних людей, чи загрожує війна на східному кордоні безпеці країни. Переважна більшість учасників погодилися з цією тезою.

В опитуванні CBOS ставилися питання про проблеми, пов'язані з конфліктом в Україні. Вперше з листопада, коли таке опитування проводилося востаннє, респонденти висловлювали свої почуття щодо

загрози війни чи ставлення до українських біженців.

На запитання, чи загрожує війна в Україні безпеці Польщі, 83 відс. відповіли ствердно. осіб, з яких 40 відс. вважають, що „однозначно так“, а 43 відс. – „мабуть так“. Вважають інакше 13 відс. учасників, з них 11 відс. вибрали варіант „скоріше ні“, а 2 відс. – „точно ні“. 4 відс. респонденти сказали, що це „важко сказати“.

Як зазначає CBOS, за останні два роки відсоток респондентів, які бояться загрози, коливався в районі 75 відс. Зараз, однак, порівняно з минулим опитуванням, число зросло на 9 відс. і майже досягло рівня початку війни, коли становило 85 відс. Про найбільшу загрозу безпеці Польщі говорять старші респонденти, а також ті, хто має вищу освіту та ті, хто частіше сповідує релігію.

Поляки також прокоментували інші питання, зокрема на питання, чи варто країні приймати українських біженців із зон конфлікту 17 відс. респонденти вважають, що „однозначно так“, а 44 відс. – що „скоріше так“. CBOS вказує, що найбільш прихильно до цієї ідеї ставляться виборці Громадянської коаліції (78 відс.) і лівих (77 відс.), а найменше – Конфедерації (48 відс.).

Проте респонденти відповіли на це питання негативно, з них „скоріше ні“ відповіли 19 відс., а 12 відс. – „точно ні“, 8 відс. респондентам „важко сказати“.

Суттєвих змін у цьому пляні порівняно з минулим опитуванням немає – загалом 61 відс. учасників опитування підтримують прийняття українських біженців, а в листопаді 2023 року це було 62 відс. Проте, якщо

порівнювати з початком конфлікту, тобто березнем 2022 року, різниця помітна – тоді 94 відс. поставилися до цього питання позитивно.

Також респондентів запитували про можливість військового нападу Росії на країни НАТО протягом трьох-восьми років. 57 відс. відповіли „ймовірно“, 14 відс. вважають, що це „однозначно ймовірно“ і 43 відс. – „швидше ймовірно“. 32 відс. респондентів вважають напад малоімовірним, з них 28 відс. вважають „досить малоімовірним“, а 4 відс. вважають „цілком неймовірним“, 11 відс. учасників дослідження – „важко сказати“.

CBOS

CBOS – Центр вивчення громадської думки, дослідницький інститут, який займається проведенням досліджень громадської думки в Польщі.

Без взаєморозуміння...

(Закінчення зі стор. 3)

Це твердження не викликає сумнівів щодо поточних цілей політики Кремля, і стосується не тільки країн на руїнах СРСР, але також демонструє готовність до будівництва радянської зони впливу, тобто охоплює також Польщу.

Що ми можемо зробити? Чи зможемо протистояти? Чи поляки і українці сьогодні можуть перед обличчям цієї страшної війни, досягнути взаєморозуміння і правдивого партнерства? Хіба історія не навчила їх того, що сусідня країна важливіша, ніж 10 інших, хоч і багатих, але за тисячі кілометрів?

Чи польські підприємці вороги фермерів?

Сучасна ситуація на польсько-українському кордоні не переконує, що ми зробили висновки з минулого. І це стосується політики обох країн. Обидві винні в нинішній ситуації.

І зерно, й інша сільськогосподарська продукція їде до Польщі з України, бо то поляки, польські підприємці хочуть їх купити. Вони замовляють в Україні. Це не спонтанна продаж на розі вулиці на кілограми, або навіть центнери, але продаж на офіційному ринку на сотні чи навіть тисячі тонн. Це плянований і добре організований бізнес.

Це польські підприємці є ворогами польських фермерів.

Це перед їхніми підприємствами повинні бути блокади та страйки, а не кордоні і на шосе.

На жаль, у Польщі немає й натяку на національну солідарність між громадянами різних груп та професій.

Звичайно, польська держава не може заборонити вільну торгівлю, особливо що Європейський союз гарантує її.

Але, на жаль, складається враження, що органи державної влади не намагаються поінформувати польських фермерів, що винен не тільки

той, хто продає, але також й той, хто купує.

Тож, можливо, варто усвідомити страйкуючим на кордоні, що вони своїми діями лише в невеликій мірі рятують своє становище матеріальне. Їхні страйки, на жаль, роблять Путіна щасливим і викликають антиукраїнські настрої в польському суспільстві.

Без рішучого втручання польської держави, польські підприємці, які хочуть купувати українські продукти, знайдуть інший вихід, знайдуть посередників у різних країнах, які будуть купувати від українців і перепродавати польським підприємцям.

Буде тільки цей шлях довшим і не рятуватиме польське сільське господарство.

Без взаємного розуміння немає майбутнього

Протестувальники також повинні розуміти, що висипання зерна – це не тільки знищення чужого майна, але й порушення традицій і християнської моралі, така ж профанація як розчавлення чоботом спеченого хліба. Пшеничний колосок і щоденний хліб, який ми згадуємо у молитві „Отче Наш“, мають сакральне значення.

Чи обіч того, що я написав вище, українці, і саме українські сільськогосподарські підприємці, абсолютно невинні? Зрозуміло, що вони хочуть продати, що виробили. Але чи вони повинні зробити це „за всяку ціну“? Чи тільки фінансова вигода має значення? Польща, особливо під час війни, яка триває, дуже потрібна Україні. Страшно подумати, що сталося б, якби польська держава зачинила свої двері 24 лютого 2022 року проти біженців війни з України, а це були в основному матері з дітьми.

Поляки зустріли їх з розкритими обіймами, а потім польська держава багато місяців підтримувала їх з державного бюджету, а також з добровільних спонтанних пожертв польських громадян. Куди вони мали втікати, рятуючи своє життя і життя своїх дітей? І сьогодні ми також не

впевнені, що у разі ескалації російських військових дій іншої, ще більш швидкої хвилі біженців не буде.

Це в інтересах України не допускати в Польщі антиукраїнських настроїв. Це повинні усвідомлювати і українська влада і українські аграрії, навіть якщо останні є міжнародними компаніями, але зареєстрованими в Україні. Під час війни, окрім фінансових здобутків, є й важливіші вигоди, хоча й нематеріальні.

На українські продукти існує величезний попит на ринках світу, і їх взагалі не обов'язково продавати в

Польщі. Але також пам'ятайте, що їх у нас не буде, якщо не буде польських споживачів.

Без взаєморозуміння, довгострокових стратегічних інтересів не буде майбутнього ні для Польщі, ні для України.

Чому я так думаю?

Щоб не довелося нагадувати полякам і українцям джерела їхніх невдач принаймні у XVII ст.

Станіслав Стемпень, директор Південно-східного наукового інституту в Перемишлі.

ЩОРІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

Субота, 27 квітня 2024 р., о 10-й год. ранку
в Української Католицької Церкві св. Арх. Михаїла
21 Shonnard Place, Yonkers, NY 10703

**Присутність обмежена -
тільки для членів кредитівки,
за попередньою реєстрацією**

Прийняття після зборів НЕ БУДЕ

Цього року закінчується каденція наступних трьох членів Дирекції:
Любомир Щур, Іван Оліярчик, Стефан Капітула
та
від Кредитної Комісії:
Василь Коцур

Пропозиції до Номінаційної комісії слід пересилати на адресу:
SUMA Federal Credit Union
Attention: Nominating Committee
125 Corporate Blvd., Yonkers, NY 10701

**Просимо зареєструватися до 19 квітня 2024 р.
за телефоном: 914-220-4900**

НАШ АРХІВ:
www.svoboda-news.com

УКРАЇНСТВО У СВІТІ

Фестиваль українського кіно

ТОРОНТО. – У місті відбувся чотириденний Фестиваль українського кіно, який допомагав зберігати Україну на порядку денному Канади. Про це написав Генеральний консул України в Торонто Олег Ніколенко. Фестиваль українського кіно, який

проводиться вже другий рік поспіль, – нова перлина на культурній мапі Торонто. Український кінематограф вражає своїм талантом, а людські історії, які розповідають відібрані фільми, якнайліпше доносять до канадської аудиторії реалії життя в

Україні, яка потерпає від російської агресії. На відкритті були присутні мер Торонто Олівія Чоу, депутати парламенту Канади, представники консульського корпусу, лідери української та польської громад.

Частина зібраних під час фестивалю коштів буде використано на гуманітарні потреби України. Фестиваль відкрила стрічка „Звідки куди“ польського режисера Мачека Хамели, яка

потрапила у шорт-лист Оскара 2024. Стрічка розповіла про людей, евакуйованих із прифронтових районів. Канадським глядачам показали фільми „Я працюю на цвинтарі“, „Віддана“, „Люксембург, Люксембург“, „Ля Палісада“, „Клондайк“, „Валерія виходить заміж“, „Ми не згаснемо“ та збірку короткометражних анімаційних фільмів.

Укрінформ

Небайдужі українці...

(Закінчення зі стор. 5)

мітингі, щоб заявити про свою громадянську позицію. Ми протестували проти прийому Януковича, який збирався приїхати на Мальту. Потім він утік, а патріоти пішли боронити Донбас, на який напав Путін. От для мене революційна історія України розпочалася саме тоді, раніше сама на ноги ставала, була молода. Але закладені на генетичному рівні цінності в цих умовах спрацювали і дали поштовх до дії, серце відгукнулося на біль, який за тисячі кілометрів наростає на рідній землі. Від тих перших масових вбивств земляків у мене зав'язані ось на цій сумці стрічки, – Алексія показує синьо-жовті смужки з чорними і каже, що тоді, зав'язавши, сказала собі, що носитиме їх допоки не настане мир в Україні і допомагатиме цьому чим зможе. – А тепер уже і не знаю, коли зніму. Дуже хочеться, щоб війна закінчилася справедливо і на наших умовах. 24 лютого ми зрозуміли, що відтепер потреба у допомозі стане набагато масштабнішою, тому і розпочали створення офіційної організації, аби мати можливість працювати на більш фундаментальному рівні та мати спільні проекти з організаціями і фірмами. 26 лютого був наймасовіший аж до сьогодні, до двох тисяч учасників, мітинг українців на Мальті, який підтримували представники різних національностей. Весь майдан був замаяний синьо-жовтими прапорами. Спільними зусиллями українських волонтерів та активістів Мальти було відправлено до України майже півтори тонни медикаментів та близько семи тонн немедичної гуманітарної допомоги. Водночас представники громади за підтримки мальтійської релігійної організації Fondazzjoni U зібрали 25 тис. євро й придбали машину „швидкої допомоги“, яка встигла в Україну саме на початок контрнаступу і звільнення Харківщини восени 2022 року.

Фундація працює за кількома

основними напрямками. Одне з наших головних завдань це розбудова та підтримка нашої громади. Серед сталого складу команди волонтерів є професійний юрист, фінансовий менеджер, бухгалтер, операційний директор. Всі вони надають свої професійні навички для розбудови роботи організації на безкоштовній основі. Сьогоднішній ярмарок зініціювали Катерина Катрашук-Каруана і Наталя Курус, і бачите, як багато жінок підтримали цю ідею“.

На ярмарку я знайомлюся із жінками, які заклопотано розкладають товар. Чого тільки тут немає! Випічки, прапорці і сувенірні розшиті іграшки. Серед товару є книжка „Одна дивовижна історія одного невідомого міста“. Авторка цієї казкової історії Катерина Катрашук-Каруана каже, що написала її ще в 2013 році, але видати не було можливості. А зараз видала в Харкові і виставляє на ярмарках для збору коштів для ЗСУ. Я здогадуюся, що невідоме місто з адресою на вулиці Підвальной, це засніжений Львів. Катерина каже, що вона з Жовківщини і дуже любить Львів: „Коли почалася війна, ми щойно повернулися з України. Нашій донечці тоді було три місяці. Я з нею ходила по хаті, плакала і не знала, що робити. Мій чоловік мальтієць Ентоні Каруана знайшов вихід із цього стану. Він сказав, що треба збирати кошти і все необхідне і допомагати Україні. Я вдячна йому за таке рішення. Ми зв'язалися з волонтерами, яких ми знаємо на Львівщині, і кинули клич про збір допомоги. Ентоні взяв на себе доставку потрібних гуманітарно-медичних вантажів до Львова.“

Паромом до Сицилії, другим паромом до Італії, а потім через Італію, Австрію він їздив понад рік. Ми вклали багато своїх коштів, а потім переправи паромом стали непосильно дорогими і ми вирішили, що перевізником передаватимемо найнеобхідніші адресні замовлення. Оскільки тут доволі бюрократична система щодо відкриття фонду, ми з чоловіком організували „Мальта для України“ зареєстрували в Україні. Мріємо, щоб переможний мир запанував в

На ярмарку (зліва): Слава Тарас, Алексія Мелконян, Марія Грек, Наталя Курус, Катерина Катрашук-Каруана, Ірина Ярош, Лариса Гонтар

Україні, щоб наших дітей минуло лихо війни“.

Жінки вже все порозкладали на столах і йдуть на службу Богу, яку розпочинає о. Степан Лилак. Всі вони співають у церковному хорі. І ще одну ініціативу вирішили втілити в церкві – відродити пластунський рух, катехітичну школу.

Наталя Курус розповідає, що молоді мами пройшли уже пластовий вишкіл і можуть бути виховницями дітей. Із сьогоднішнього ярмарку виручені кошти розділять: 30 відс. на церкву, бо вони тут працюють з дітьми, а 70 відс. на допомогу ЗСУ. Цей захід став заходом їхнього пластунського проекту. „Марієчка Завальська зробила фетрові іграшки, ми з донечкою Соломією виготовили багато смаколиків, Марія Грек, Лариса Гонтар, Ірина Ярош, Слава Тарас та інші, я всіх не можу і назвати, напекли традиційних калачів, горішків, є вінегрет, пиріжки, вироби з національною символікою, вишиті іграшки, – розповідає Наталя Курус.“

А. Мелконян каже: Ми докладаємося до програми протезування українських військових. Програму під назвою Operation Renew Prosthetics реалізують провідна міжнародна клініка з протезування MCOP International (MCOPI) та благодійний фонд Future for Ukraine за сприяння Міністерства охорони здоров'я Мальти. Нашим захисникам потрібне перезавантаження, позитивні враження. Ті гроші, що ми збираємо на ярмарках, презентаціях проєктів, витрачаємо, щоб запросити воїнів на суходутні та водні екскурсії. СКУ збирає на дрони, ми поширюємо рахунок, на який можна жертвувати. Додатково намагаємося давати дані інших фондів, які спеціалізуються на протезуванні, придбанні військового забезпечення, аптечок та іншого необхідного товару.

У нас зараз чимало дітей і ми піклуємось, щоб вони зберегли ідентичність. З цією метою був започаткований підлітковий клуб, який професійно курує Юлія Рей. Діти співають, декламують, вчать гри на

музичних інструментах. Гордість нашої громади – танцювальний ансамбль „Калина“ під егідою хореографіні Каміли Сохи. Організацією і наповненням заходів займаються Олена Чаплицька та Тетяна Войчишина. Опікується організацією мистецьких заходів Софія Старух з командою.

Нещодавно ми запустили вдалий проєкт в співпрацю з місцевими міжнародними організаціями Ротарі Клуб Мальта та СОС Мальта – соціальний клуб для українців третього віку, який набрав 25 людей з метою їх соціалізації, спілкування між собою, знайомства з культурою острова і залучення до презентації України.

У нас була українська недільна школа для дітей 3-12 років.

У другій половині 2023 року багато людей повернулося в Україну чи переїхало в іншу країну, бракувало вчителів, було багато маленьких дітей від 3 до 5 років. Наразі ми займаємося переформатуванням цього проєкту, аби відійти від поняття „школи“ і перевтілитися в дитячий освітньо-культурний осередок. На цьому проєкті задіяно шестеро людей. Зареєструвалося 47 дітей. Робимо наголос на вивченні української мови та культури, прагнемо мотивувати дитину любити українське. Також для багатьох батьків важливо те, щоб їхні діти хоча б раз на тиждень спілкувалися з дітьми з України.

Я безмежно вдячна українцям Мальти. Окрім того, моя особлива подяка і мальтійцям, бо вони дуже допомагають нам. Від самого початку поряд з нами Чарльз Велла. Він і Санта Клаусом був на наших заходах, і фотографує дітей на виступах, привозить фрукти та іншу продукцію в гуманітарний центр.

Кожен з нас своїми добрими справами пише щоденну історію, бо, якщо ти цього не робиш, її напише хтось за тебе. Добра дія має велику силу. А ця сила робить нас незламними, коли ми об'єднані спільною метою і стоїмо разом.

Українці Мальти під час візиту Папи Римського 3 квітня 2022 року.

Семінар...

(Закінчення зі стор. 4)

домив він. Отже, головним джерелом потрапляння її в область є збройна агресія Російської федерації проти України.

Підполковник поліції Олексій Прокопенко зауважив, що незаконний обіг зброї створює загрозу національній безпеці. У справі протидії процесу поліція максимально спирається на громадськість, пильність звичайних людей, голів громад.

Представник вибухотехнічної служби повідомив, що через агресію Росії нерідко доводиться знищувати нерозірвані бойові частини „Шахедів” і балістичних ракет. Це теж проблема. Відрадно, що ця служба вже має рентгенівський апарат для просвічування підозрілих предметів. За кордоном проходять навчання водолази-вибухотехніки, адже на Черкащині величезна акваторія Дніпра.

Вилучена зброя потрапляє до криміналістів. І тут черкаській поліції є чим похвалитися. Адже саме в Черкаському науково-дослідному експертно-криміналістичному центрі є найбільша в державі колекція зброї – оперативно-пошукова та інформаційно-довідкова. Про це розповідав завідувач відділу криміналістичних видів досліджень Черкаського центру Валерій Кожевніков. Отже не вся вилучена зброя йде на знищення. Як і не вся вона має кримінальний підтекст. Буває її привозять як сувенір

Тетяна Калиновська.

волонтери, або поранені захисники зберігають як пам'ять про війну. Хоча це не та пам'ять, яку варто зберігати. Адже вона несе загрозу їм самим, рідним, а особливо дітям, які є допитливими та недосвідченими.

У роботі навчального семінару взяли участь Інна Колос – психолог, майор поліції, яка стежить за психічним здоров'ям поліцейських, і Зоя Вовк – начальник відділу комунікації, яка спілкується з громадськістю, зокрема і з журналістами. Вона зауважила на семінарі, що інтереси поліції і журналістів не завжди збігаються, висловила свої побажання до них і до їхніх матеріалів. Натомість журналісти сформулювали свої побажання щодо поліпшення комунікації з поліцією.

Зоя Вовк. (Фото: Олександр Вівчарик)

Річні загальні...

(Закінчення зі стор. 10)

Президент/виконавчий директора Кредитівки Віталій Кутний доповів про досягнення Кредитівки за минулий рік, висловив сподівання майбутніх досягнень.

За працю Контрольної комісії звітував Богдан Вруський. Основними функціями Контрольної комісії є захист інтересів членів кредитної спілки та забезпечення належного виконання політики, встановленої Радою директорів.

Президент/виконавчий директор Асоціації „Самопоміч” Володимир Тюн розказав, що за ініціативою Романа Яцковського, Б. Ватрала і В. Войтихова, нещодавно відновлено Асоціацію, та що це було на часі, бо Асоціація змогла взяти на себе відповідальність за обслуговування новоприбулих та біженців з України.

Р. Яцковський додав, що Асоціація дістала нагороду як найкраща установа в штаті Іліной, що піклується новоприбулими: „Це заслуга нашої громади: треба бути гордими, що ми українці”.

Голова Фондації „Самопоміч” Олег Караван розказав про працю Фондації. У 2023 році Фондація виділила 880 тис. дол. на підтримку українських установ у діаспорі. Фондація активно працює вже 19 років. Фонд допомоги Україні при Фондації далі працює, і по сьогодні фонд виділив 816 тис. дол. Фондація „Самопоміч” цього року була нагороджена престижним відзначенням – Herb Wegner award – від Національної фундації кредитних спілок (NCUF).

Ірина Вруська прочитала звіт Номінаційної комісії. Пропоновано таких членів до Ради директорів: Йосиф Оверко, Ліда Свитник і Юлія Вінтер (Скуйбіда). Інших кандидатів не було і збори затвердили номінації одноголосно.

Далі були привітання від громадських установ. Священники декількох православних і католицьких церков висловили подяку Кредитівці та Фондації за співпрацю й допомогу, надану їм. Також наспіло багато письмових привітів, як із околиці Чикаго, так і з Мишигену і Нью-Джерсі.

Заступник голови/секретар Ради директорів Віктор Войтихів читає протокол.

Керівниця Катедральної школи св. Миколая Анна Сириллі представила учня-біженця Андрія, який прочитав палке привітання від 217 учнів школи, дякуючи за постійну допомогу.

Володимир Оленський привітав збори від організації Help Heroes of Ukraine та вручив Фондації унікальну монету, передану Службою зовнішньої розвідки України як подяку за співпрацю. На парковій площі Кредитівки стоїть великий „Humvee” як символ чергової збірки коштів на допомогу Збройним силам України.

Молитву на закінчення зборів прочитав о. Ярослав Мендюк з парафії Непорочного Зачаття у Палатайні.

Новообрана управа Української федеральної кредитової спілки „Самопоміч” в такому складі: В. Войтихів – голова Ради директорів; Мирон Васюнець – перший заступник; Й. Оверко – другий заступник; Л. Свитник – секретар; Іван Огаренко – скарбник; члени Ради директорів Б. Ватраль, Р. Яцковський, Андрій Дурбак і Ю. Вінтер (Скуйбіда). Почесні члени Іван Павлик, О. Караван, Христина Козій, Ореста Фединак та Ігор Ляшок.

На веб-сторінці каси Selfreliance.com у рубриці „about us” можна переглянути річний звіт за 2023 рік, як також звіти за попередні роки й історію установи. Найновіші інформації „Самопоміч” поміщує на своїй сторінці у соцмережі Facebook.

Прес-служба Кредитівки „Самопоміч”

Голова Фондації „Самопоміч” Олег Караван (зліва), директорка Катедральної школи св. Миколая Анна Сириллі та Богдан Ватраль.

ХРИСТИНА БРОДИН
Ліцензований Продавець
Страховання Життя
CHRISTINE BRODYN
Licensed Life Insurance Agent
Ukrainian National Assn., Inc.
187 Henshaw Ave.
Springfield, NJ 07081
Tel.: 973-376-1347

МИХАЙЛО КОЗЮПА
Ліцензований Продавець
Страховання Життя
MICHAEL KOZIUPA
Licensed Life Insurance Agent
Ukrainian National Assn., Inc.
973-723-4387
mkoziupa@outlook.com

Друкарня
COMPUTOPRINT Corp.
Established 1972
Clifton, New Jersey
виконує друкарські роботи:
• книжки (в твердій і м'якій оправі)
• журнали (з експедицією, або без)
• канцелярські друки
• весільні запрошення (в укр. і англ. мовах)
Ваші замовлення виконуємо
сумлінно, скоро і на час та
з 40-літнім досвідом!
973-574-8800
Fax: 973-574-8887
e-mail: computopr@aol.com

ЕВГЕН ЩЕРБА
Ліцензований Продавець
Страховання Життя
EUGENE SERBA
Licensed Life Insurance Agent
Ukrainian National Assn., Inc.
Branch 173, Wilmington, DE
856-904-4161
Serba@unainc.org

ARKA
Вишиванки, хустки, нитки,
тканина до вишивання, рушники,
коралі, пояси, кераміка, різьба
89 East 2nd St., New York, NY 10009
Tel.: 212-473-3550

ПАЧКИ, АВТОМОБІЛІ
ТА КОНТЕЙНЕРИ
В УКРАЇНУ
Туристичні послуги: авіаквитки в Україну та інші країни • Пересилка пакунків, автомобілів та контейнерів в Україну та інші країни світу • Українські та європейські компакт-диски • Українські сувеніри та хустки
ROSELLE, NJ
645 W 1st Ave.
Tel.: 908-241-2190
888-336-4776
CLIFTON, NJ
565 Clifton Ave.
Tel.: 973-916-1543
PHILADELPHIA, PA
1916 Welsh Rd., Unit 3
Tel.: 215-969-4986
215-728-6040

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Загальні збори СУМ Канади

Учасники загальних зборів-пленуму Спілки української молоді Канади. (Фото: Ukrainian Youth Association of Canada)

ГАМІЛЬТОН. – 5-7 квітня відбулися загальні збори-пленум Спілки української молоді Канади, а також провідницький семінар у зв'язку з 75-літтям осередку СУМ у місті Гамільтоні. Пленум проходив за участю 49 делегатів, шести гостей та 38 учасників провідницького семінару.

Увечері 6 квітня відбувся святковий бенкет з нагоди 75-ліття Осередку СУМ ім. Климова Легенди в Гамільтоні включно з виставою драматичного театру „Заграва“.

У неділю сумівці брали участь у Богослужінні у церкві св. Духа, де о.парох Роман Тринога привітав присутніх делегатів та учасників провідницького семінару з усієї Канади, згадавши ювілей 75-ліття Осередку СУМ Гамільтона.

На звершення учасники ще почули презентації стосовно 100-ліття СУМ,

яке припадає у 2025 році, та д-ра Любомира Луцюка про питання Дивізії „Галичина“ і пов'язані з нею міти і непорозуміння.

Учасники провідницького семінару мали нагоду представити проекти, над якими вони працювали впродовж цілого року, а також послухати проф. Л. Луцюка на тему медіапропаганди, медіаграмотності, медіавійни.

На завершення були відзначені учасники, які завершили трирічний цикл семінарів, а саме Юстин Бут, Ліна Данкович, Меланія Штурин, Марія Педяш, Софія Зозуля та Андрій Демуш.

У 2024 році члени світової СУМ передали дітям захисників України у рамках акції „Теплом зігріємо серця“ 2.1 тис. подарунків загальною вартістю понад 102 тис. дол.

Укрінформ

Випустили марки з гербами

КИЇВ. – „Укрпошта“ випустила останній набір марок із зображеннями гербів 21 населеного пункту України. Він є частиною серії „Герби міст, селищ та сіл України“, яка виходила протягом 2017-2022 років і була зупинена через початок війни.

До набору увійшли герби міст Бахмут, Ялта, Єнакієве, Кременчук, Ніжин, Чоп, Тетіїв, Болград, Золотоноша, Бурштин, Комарно, Богодухів; селищ Клесів, Коропець, Старий Мерчик, Локачі, Шацьк; сіл Фонтанка, Маринин, Парутине, Кривче. Художник марок – Юрій Рябчинський. (Українська правда)

Набір марок із зображеннями гербів 21 населеного пункту України.

Точні влучання...

(Закінчення зі стор. 1)

кости достатньо для оснащення однієї бригади.

• Президент Володимир Зеленський відзначив державними нагородами 171 захисника України, 102 із них – посмертно.

• У ніч на 9 квітня у Борисоглебську Воронежської області РФ безпілотники атакували навчальний авіаційний центр підготовки військових льотчиків. Для удару були задіяні два безпілотники, які росіяни намагалися збити зі стрілецької зброї. На аеродромі базуються навчально-бойові літаки Як-130, які застосовують для навчання російських льотчиків бойової авіації. Масовану атаку безпілотників проведено на військовий аеро-

дром „Морозовськ“ у ніч з 4 на 5 квітня. Там базуються бомбардувальники, які завдають ударів по Україні.

• Українським військовим вдалося виявити та уразити російський комплекс радіоелектронної боротьби „Леер-3“, який виявили під час проведення ним розвідки розташування сил оборони. Комплекс виявив та скорегував вогонь безпілотник 129-ої окремої бригади територіальної оборони. Американській реактивній установці HIMARS знадобився лише один снаряд для влучання по позиції окупантів з цим комплексом.

• Російські військові почали застосувати наземні роботизовані комплекси з мінування. Українські військові з 44-ої окремої механізованої бригади виявили такий комплекс і знищили за допомогою дрона.

Укрінформ, Мілітарний портал

Відбулися річні загальні збори Фундації УВУ

НЮ-ЙОРК. – 23 березня відбулися річні загальні збори членів Фундації Українського вільного університету (ФУВУ) гібридним способом. Зборами провадила президія у складі: Аскольд Лозинський – голова, Стефан Слущкий – секретар. Збори переобрали Номінаційну комісію у складі – Богдан Гаргай, С. Слущкий і Андрій Ластовецький. Учасники вислухали інформацію про діяльність Українського вільного університету (УВУ) від ректора Марії Пришляк та професора Мирослава Кия. Звітували члени управи ФУВУ – голова А. Лозинський, секретар С. Слущкий, скарбник Руслана Россі, голова Літературно-наукового конкурсу і керівник бюро Ольга Воляник з доповненням Ігоря Николюка, веб-майстер Олександр Чорнокнижний та технічний референт Марко Гаталяк. За Контрольну комісію звітував її голова Б. Гаргай.

Загалом, протягом літнього семестру 2023 року в УВУ навчалось 445 реєстрованих студентів на факультетах державних і економічних наук, філософії, україністики і англійської мови. Майже всі студенти з України зі сходу і заходу. Крім цього відбулися різні наукові заходи, доповіді, авторські вечори, зустрічі, а також концерти і виставки. Також студенти УВУ проводять воєнну допомогу гуманітарного і медичного характеру. В останньому році урядові кола Німеччини також допомагали університетові приміщенням та фондами.

ФУВУ – це в основному джерело стипендій для бідніших студентів університету. Протягом минулого року фундація передала на підтримку УВУ 130 тис. дол. Крім цього, ФУВУ влаштовує щорічний конкурс літературної та наукової творчості. В останньому році було надано 13 відзначень.

Фінансова діяльність фундації ніколи не є дефіцитною, а її активи, крім нерухомостей, складають при-

близно два з чвертю мільйони доларів, з яких понад 800 тис. – у інвестиційних паперах, а решта – у кредитових кооперативах. В останньому році на загальному рахунку приходи були 165 тис., а витрати – 159 тис. Нерухомість наразі не приносить такого прибутку, який бажано. Обговорювалось, що коли поправиться ринок, треба її буде продати, але не для інвестора, а для потенційного користувача.

Додатково, ФУВУ продоводить окремим фондом для допомоги Україні у війні, постачаючи на передову машини швидкої допомоги, бронежилети, шоломи, безпілотники. Досі зібрано 1,043,000 дол. Список жертводавців є на сайті ФУВУ і був поміщений у газеті „Свобода“. На сайті також поміщено звіт про витрати фонду. Свої благодійні обов'язки ФУВУ виконує завдяки жертовності української громади у США.

На зборах обрано керівні органи фундації на наступну каденцію в такому складі: А. Лозинський – голова; І. Николюк і М. Пришляк – заступники; С. Слущкий – секретар; Р. Россі – скарбник; О. Воляник, А. Ластовецький, М. Гаталяк, О. Чорнокнижний, Андрій Шуль і Лада Кий – члени. До Контрольної комісії увійшли Б. Гаргай – голова, Петро Палюх і Мирослав Кий – члени з дорученням доповнити ще одним членом.

Особами довіри (тростистами) обрано А. Лозинського, Р. Россі і М. Гаталяка.

Жюрі конкурсу – І. Николюк, О. Воляник і Лариса Заник.

Також схвалено бюджет Фундації УВУ на 2025 рік у сумі 192 тис. дол. та 500 тис. дол. на Воєнний фонд. 140 тис. призначено на УВУ.

Вирішено оформити референтуру популяризації УВУ на Північно-американському континенті, яку очолив А. Шуль.

Пресова референтура Фундації УВУ

Зведення...

(Закінчення зі стор. 1)

бути завершені за кілька місяців. Глава держави оглянув залізобетонні конструкції, траншеї, бліндажі, місця для ведення вогню, окопи для БТР, протитанковий рів. Опорний пункт обладнано невибуховими загородами для стримування техніки ворога.

Президенту доповіли про будівництво трьох ліній рубежів оборони в регіоні. Зокрема, на всій ділянці кордону з Росією та Білоруссю створено суцільну смугу невибухових перешкод, мінні загорождення та розгалужену мережу опорних пунктів.

* * *

Під час робочої поїздки до Харківської області 9 квітня Президент України Володимир Зеленський ознайомився з процесом зведення оборонних споруд та укріплень

поблизу кордону з державою-агресоркою. „Харківська область – це дуже важливий напрямок. Ми маємо бути підготовлені. А росіяни мають бачити, що ми готові оборонятися. І щоб наші люди розуміли, що Україна підготувалася, якщо ворог спробує наступати“, – наголосив він.

Начальник Харківської обласної військової адміністрації Олег Синегубов зазначив, що фортифікації складаються з розгалуженої системи траншей, бліндажів та інших видів укриттів. У регіоні облаштовують загороджувальні рубежі: бетонні піраміди, „зуби дракона“, протитанкові рови.

Проект із будівництва фортифікаційних споруд розробило Міністерство оборони України, врахувавши досвід бійців на першій лінії захисту. (Офіційне інтернет-представництво Президента України)

Офіційне інтернет-представництво Президента України

Щоб розмістити рекламу у „Свободі“, телефонуйте на 973-292-9800, дод. 3040

Помер Микола Кривоніс

Микола Кривоніс

Олександр Вівчарик

Родина, друзі, колеги, громадські активісти Черкащини вшанували пам'ять людини-легенди, незламного, безкомпромісного борця за незалежність України Миколи Кривоніса, який помер 5 квітня.

Народився він 1934 року в селі Мшана Зборівського району в родині, де кожен був членом підпілля

ОУН-УПА. За це і поплатилися свободою. Малолітній Микола був репресований разом з матір'ю як член сім'ї учасника підпілля ОУН-УПА. Їх виселили на спецпоселення в Комі АРСР 14 січня 1945 року з конфіскацією майна. Його сестру в 1948 році засудили у Львові, дали 25 років каторги. Брат і батько отримали по 10 років ув'язнення.

У листопаді 1946 року М. Кривоніс

конституційний обов'язок. Ми не маємо права допустити, щоб вони почувалися винними, непотрібними чи небезпечними перед тими, кому вони буквально врятували життя", – підкреслив Павлюк.

Він додав, ЗСУ потрібні різні фахівці: водії, діловоди, кухарі, будівельники, бухгалтери, медики, інженери. Чим більше українців знайдуть у собі мужність стати до лав ЗСУ, тим менше буде шансів у Росії втілити її кровожерливі задуми. І тим скоріше українські міста повернуться до нормального безпечного життя.

Укрінформ

ЗСУ потрібні...

(Закінчення зі стор. 2)

ведливість і порушення прав.

„Як суспільство допустило, щоб військових почали боятися, дозволяли собі їх ображати? Сьогодні більшість працівників ТЦК – це вчорашні воїни, якими усі захоплювались і пишались. Що сталося? Чому сьогодні від них ховаються, чому дозволяють собі їх зневажати, влаштовують цькування і навіть бійки? Це неприпустимо. Військовослужбовці, ветерани – це люди, які виконали свій

разом з мамою втік з поселення. За це матір судили і дали 10 років таборів. Звільнили достроково після смерті Сталіна.

У 1969 році М. Кривоніс переїхав жити на Черкащину, працював на Черкаському заводі хемічних реактивів електриком, творив на підприємстві осередок РУХу, долучився до створення та розбудови УНА та УНСО на Черкащині, довгий час очолював Черкаську міську організацію УНСО.

Член проводу ОУН, Всеукраїнського товариства політв'язнів та репресованих. Багато років очолював Черкаське обласне товариство політичних в'язнів і репресованих.

Нагороджений орденом „За заслуги” I, II, III ступенів, відзнакою Президента України „Орден князя Ярослава Мудрого” V ступеня, орденом „Козацька Слава” I, II ступенів, іншими високими нагородами та відзнаками.

ЦЕНТРАЛЬНА УПРАВА ОРГАНІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОГО ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ (ОДВУ)

ділиться сумною вісткою з членством та українською
громадою, що відійшов у вічність 29-го березня
2024 року громадсько-політичний діяч

св. п.

д-р Мирон Куропась

народжений 15-го листопада 1932 року в Чикаго, Ілл.

колишній заступник голови Центральної Управи ОДВУ,
член ОДВУ, колишній довголітній голова МУН-у (Молоді
Українські Націоналісти при ОДВУ)

Панахида відбулася 5-го квітня 2024 року в похоронному заведе-
нні Smith-Corcoran Funeral Home, Palatine, IL. Похоронні відпра-
ви відбулися 6-го квітня 2024 року в церкві Непорочного Зачаття
Пречистої Діви Марії, а опісля – на вічний спочинок на кладовищі
Elmwood Cemetery, River Grove, IL.

Опечаленій дружині Лесі з родиною складаємо найглибші співчуття.

Вічна йому пам'ять!

Центральна Управа ОДВУ

Наукове Товариство ім. Шевченка в Америці

повідомляє своїх членів та громаду,
що 29 березня 2024 р.
відійшов з цього світу
Дійсний член НТШ-А

св. п. Мирон Куропась

народжений 15 листопада 1932 року в Чикаго
педагог, журналіст, політичний та громадський діяч.

Навчався в університетах:

Loyola University, B.S. (1953)
Roosevelt University, M.A. (1955)
University of Chicago, Ph.D. (1974)

Працював:

Вчитель, заступник директора, директор Chicago Public Schools (1957-71)
Спеціальний помічник президента Джеральда Форда з етнічних питань
(1976-77)

Помічник сенатора Роберта Дола (Robert Dole) (1977)

Директор DeKalb Public School (1977-99)

Adjunct Professor, Northern Illinois University (1988-99)

Автор наукових праць:

Ukrainians in America (1972, 1996)

The Ukrainian Americans: Roots and Aspirations (1991)

Ukrainian American Citadel: The First Hundred Years of the Ukrainian

National Association (1996)

Ukrainians in Chicagoland (2006)

Належав до:

National Project on Ethnic America

National Center for Urban/Ethnic Affairs

Ukrainian National Association

Рідним складаємо співчуття.

Вічна йому пам'ять!

Управа НТШ в Америці

UNION FUNERAL HOME LYTWYN & GRILLO

UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
Nicholas J. Grillo, Manager

AIR CONDITIONED ROOMS

Обслуга ЩИРА і СЕРДЕЧНА

Our services are available
anywhere in New Jersey.

Також займаємося похоронами
на цвинтарі в С. Бавнд Бруку
і перенесенням тлінних останків
з різних країн світу.

UNION FUNERAL HOME
1600 Stuyvesant Ave (corner of Stanley Terr.)
UNION, NJ 07083
908-964-4222
www.unionfuneralhome.com

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Займається похоронами
в **BRONX, BROOKLYN,
NEW YORK** і околицях

ДАНИЛО БУЗЕТА – директор
Родина **ДМИТРИК**

Peter Jarema Funeral Home, Inc.
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y. 10009

(212) 674-2568

KULINSKI MEMORIALS

809 SOUTH MAIN STREET • MANVILLE, NJ 08835

Tel. 800-458-5467 • 908-722-3130 • Fax 908-253-0027

KulinskiMemorials@msn.com • KulinskiMemorials.com

- Служить українській громаді понад 60 років
- Понад 40 кольорів граніту до вибору
- Гравюри на замовлення
- Консультації вдома за домовленням
- Обслуговує клієнтів у трьох штатах (NJ, NY, PA)
- 5 хвилин від Українського цвинтаря св. Андрія
у С. Бавнд-Бруку, Н. Дж.

Іпотека від Кредитівки СУМА...

ЛЕГКО

Особисто або дистанційно

ЗРУЧНО

Експертний супровід від кваліфікації до закриття

ШВИДКО

Працюємо за вашим графіком

“Ми були дуже задоволені чуйністю та професіоналізмом кредитного відділу СУМА. Протягом усього процесу ми працювали з ними дистанційно. Нам вдалося закрити протягом 45 днів, і вони доклали додаткових зусиль, щоб забезпечити це навіть тоді, коли несподівано виникли вимоги щодо закриття в останню хвилину. Ми найбільше задоволені послугами кредитування від початку до кінця.”

- Оріся та Кевін з РА

“Ми хотіли купити будинок... угода була чудовою, але нам довелося рухатися швидко, щоб не втратити його. Ми були здивовані тим, як швидко Марко і Христина відреагували, і наскільки легким і швидким був весь процес. Ми закрили протягом 45 днів. Відчуваєш себе справжньою родиною, завдяки SUMA.”

- Ігор з МА

5.875%*

7/1 Year Adjustable (6.669% APR)

6.500%*

30 Year Fixed (6.512% APR)

**Відскануйте QR
для найновішої
інформації**

**Зателефонуйте нам або надішліть SMS
914.220.4900**

**або надішліть нам електронний лист на
адресу memberservice@sumafcu.org
www.sumafcu.org**

Main Office:
125 Corporate Blvd.
Yonkers, NY 10701
P: 914.220.4900
F: 914.220.4090

SUMAFCU NMLS# 527694

Spring Valley, NY branch:
16 Twin Ave.
Spring Valley, NY 10977
P: 845.356.0087
F: 845.356.5335

New locations in St. Petersburg and North Port, Florida coming soon!

Stamford, CT branch:
39 Clovelly Rd.
Stamford, CT 06902
P: 203.969.0498
F: 203.316.8246

New Haven, CT branch:
555 George St.
New Haven, CT 06511
P: 203.785.8805
F: 203.785.8677

* Rates as of 1/5/24. Subject to change without notice. Rates for 1 to 4 family owner occupied/condominiums/co-ops. Rate, points and APR may be adjusted based on several factors including, but not limited to, state of property location, loan amount, documentation type, loan type, occupancy type, property type, loan to value and your credit score. Your final rate and points may be higher or lower than those quoted based on information relating to these factors, which may be determined after you apply. The annual percentage rate (APR) is the cost of credit over the term of the loan expressed as an annual rate. The APR shown here is based on the interest rates and points only and does not take into account other loan specific finance charges you may be required to pay.

